

HELPPOHINTAINEN NOVELLI- JA ROMANI-JAKSO. XII.

PUNAINEN JULIA.

ERNST ECKSTEIN'IN

KIRJOITTAMA HUMORESKI.

SUOMENTANUT

VERNA.

Helsingissä, 1882.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainon
kustantama.

HELENYIN KÄSIKIRJA JA KOKOELMA

PUNAVAINEN JULIA.

ERNST EKSTENIN

LUKUTYÖN KIRJASTO

1901

VERBA

Helsingissä, 1883.

W. G. & P. W. G. W. G.

Helsingissä.

Punainen Julia.

Ernst Eckstein'in

kirjoittama humoreski.

Suomentanut

Herna.

Helsingissä,

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainon kustantama.

1882.

Luottamus

kirjasto

kirjasto

kirjasto

kirjasto

Helsingissä,

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapaino.

1882.

Min koko edelläpuolisen innolla tyhäll-
lyt kreikkalaista jumalais-oppiani ja
malasin juuri par'aikaa pitkänäni sohvalla,
kun kiivaasti kolkutettiin oweani. Ennen-
kuin olin ehtinytkään huutaa „sisään“,
syököhti ystäväni Rudolf huoneeseni ja
heitti, omituisella ylioppilasmaisella uljuu-
dellaan, leweälterisen hattunsa pöydälle,
ihastuksella huudahtaen:

„Olen nähnyt hänet jälleen, kuusiwoo-
tisen eron, mielettömyyden ja uskottomuu-
den jälkeen. Voi, minä syököttäjäni siksi,
minä kunnoton konna! Portugalista aina
Kiinaan asti ei ole yhtäkään naista, joka
kelpaa päästämään hänen kenkänsä pau-
loja! Ja hän olisi saattanut olla minun
omani, ei mun olisi muuta tarwinnut
kuin siepata hänet! Toden totta, Ernst,
ansaitsempa, että lyöt mua korwille, oi-
kealle ja wajemalle, kuten lasta, joka
wallattomuudessaan on rikkonut kauneim-
man lelunsa.“

„Enpä wälitä! aiwan halusta, jos tah-
dot, teen sinulle tuon pienen palveluksen“,
wastasin minä ihmetellen. „Mutta etkö
selwemmin ilmaise ajatustasi? Wai onko
tunteenpurkauksesi aiottu monologiksi?“

„Päinwastoin, tulen luoksesi walitta-
maan kurjuuttani ja heittämään murheeni
wellselliseen sylähysi. Kuten näet olen warsin
kiikhoisiani . . . Onko sulla sitaria enää?
Saattiko tuosja on tyhjä . . .“

„Tuoll' on kirjahyllyllä oikealla puo-
len . . . Täällä kirjoiutuspöydällä on tu-
luffet.“

„Kiitos . . . Niin siis . . . Muistat-
han kuitenkin vielä Eeditäni, tuota solat-
kaa, sulaista, keltakuturista tyttöä, jota
nuorena ylioppilaana jumaloin? . . .“

„Kunma kysymys! Etkö hän alati ole
runojesi sanaritar . . .? Sitäpaitfi asuu
hän jo muutamia kuukausia sitten was-

tapäätä minua, tuosja harmaassa talosja,
jossa on nuo meriwiheriät affunapeit-
teet.“

„Ja tuon sanot minulle wasta nyt?
Kurja kuihtunut profesori-sielu! Ja kui-
tenki olen jo neljättä wiikkoa ollut joka-
päiwäisenä wieraanas! Tämä on hullua
hullumpaa!“

„Oletko ainoatakaan kertaa näiden kol-
men wiikon kuluesja kysellyt häntä mi-
nulta?“

„Se on totta, minun oli muuta asioita
ajateltawana! Kuinka saatoinkaan aawis-
taa, että hän niin woiisi lumota minua!
Suoraan tunnustaen, luulin mieltymyk-
seni jo aifoja sitten sawuna haihtuneen.“

„Sen uskon nyt kuten ennenkin. In-
nostuksejfi kestää juuri siksi, kuin näet jon-
kun toisen, joka samalla tapaa sinua in-
nostuttaa. Paitfi sitä, tiedäthän hänen
olewan naimisissa?“

„Niin, sen tahdoin sanoa, hänen mie-
henjä on kamala olento; en ymmärrä
mikfi hän, niin suloinen nainen, meni
tuommoiselle narwille waimoksi. Kun kir-
joitit minulle Madridiin, että nuoruuteni
lemmitetty oli onnellisesti kihloissa, silloin
kuwittelin tuota parooni von Weissen-
burgia uljaaksi ritarilliseksi ilmiökfi, ja
nyt huomaa hänen olewan pienen wi-
heläisen miesraukan, tirkistelewällä hau-
kannaamalla ja surkeasti raswatuilla wiikfi-
vieruilla.“

„Hän on warsin mielewä ja siwisty-
nyt mies“, wastasin minä nauraen.

„Minä wihaan häntä, minä inhoon
häntä!“

„Mikfi niin?“

„Hän on ryöstännyt minulta elämäni
onnen!“ huudahti Rudolf juhlassisesti.

„Elämäni onnen! Kuka esti sinua
anastamasta tuota onnea? Eedit oli wa-

paa, hän oli sinuun mieltynyt, enemmästä puhumattakaan. Mutta sen sijaan, että wilpittömällä lemmellä olisit häntä palvellut, kuten kunnon ritarin olisi sopinut, käänsit sinä eräänä hyvänä päivänä hänelle selkäsi, soljestit matkamytyksi ja läksit runollis-lemminkäisenä vetkelemään pitkin maita mantereita. Ruotsin tuntureilla suutelit kelta-kutrasta Dagmaria, Andalusiassa tuumafilmaista Moriskaa, Bartenopen rannoilla Sorrenton impä ja Konstantinopolissa mielistyit johonki Suurviisirin lempinaiseen. Mitäs minä tiedän! Saatoitko asiain näin ollen waatia, että solwaistu inuun-syhdän pyshyksi sinulle uskollisena, ja säilyttäisi lempensä aarretta siksi, kunnes ehtä armollisen kawaljeerin mieleen juolahtaisi uudelleen kosia . . . ?”

Sinä olet oikeassa . . . En itsekään ymmärrä itseäni! Noina poisja-oloni kuutena vuonna olen ajatellut kaikkea muuta, paitsi liiton solmintaa Ebitin kansa. Hän väikkyeli mielesäni ainoastaan jonaakin runollisena haawekuwana, jonka luonnon-awuja mielestäni oivallisesti jopisti käyttäjä johonkin nowelliin tai sonettiin. Hänen persoonansa semmoisenaan oli minulle wähaarwoinen. Mutta tuo ei todista niin mitään! Pitääkö mielenhaurauksen iäti kestää? Eikö iän tullen tule ymmärrystä? Tänä päivänä olen hänet nähnyt, — hän käweli käsitysten puolionsa kansa kaupungin puistossa, — ja tuo ainoa yhtyminen oli siksi woimakas, että se sydämeistäni poisti kuusiwoitisen hulluuden. Sanon sinulle, Ernst, minä olen tuohon tyttöön rakastunut kuten kahdeksantoista wuotias poika nuliika.”

„Tyttöön! Hän on waimo! Näyt eh-timiseen tuon unohtawan!”

„Minulle on ja pyshy hän ainaan tyttö-nä! Eihän toki luulettelekaan itseäsi, että minä antaisin jonkun ennakkoluulon eshyttää itseäni taistelemasta woitto-seppeleen saattamisiksi? . . . Minä rakastan häntä ja tahdon omistaa hänet jos mistä hinnasta! Ensi sopiwasja tilaisuudessa heittäyn hänen jalkoihinsa . . . Minä anas-

tan hänet wäkiryhnyksellä, — minä ryöskytän hänet . . .”

„Puheesi oottaa liiallista itseesi-luot-tamista. Tarwitseehan sin ennen kaikkea muuta ensin päästä Weissenburgien seuraan, heidän kottinsa.”

„Ei mikään ole tuon helpompaa . . .”

„Se ei ole niin helppoa kuin luulet. Parooni tietää teidän entisistä suhteistanne. Hän on kuullut ja lutenut sinusta kaikenlaisista . . .”

„Ja mitäpä tuo todistaa . . . ?”

„Se on tyllin saattamaan hänet epä-luuloiseksi ja mustajulkaiseksi. Sitäpaitsi tiedän warmaan, että hän silmin seuraa sinua ja kirjailian-kehitystäsi, tarkkaavaisuudella semmoisella, jota kunnioitettakoon neroasi kuinka paljon hyvänä, ei saat-tane sanoa aiwan tawalliseksi. Hän tutkii sinua siltä kannalta katsoen, että ennen lemmiskelit Ebitä, ja on sen werran sielutieteisiä, että huomaa . . .”

„Näyttääpä sinulla olewan asiat erit-täin selwillä . . .”

„Näethän, mikä oiva ystävä olen. Minä woin paremmin tehdä selkoa yksityshastioistasi, kuin sinä itse.”

„Tunnetko paroonia personallisesti?”

„Ainoastaan päällisin puolin ja häikältä. Olen tuskin kolmea sanaa hänen kansaan waihtanut. Sen sijaan seurustelen useasti hänen welsensä kansa ja siten kuulen hänestäkin toisinaan . . .”

„Uhaa!” keskeytti hän minua, „minä ymmärrän. Hänellä on sis weli . . . tuo on jokin . . . etkö woisi minua tutustaa tuon welsän kansa?”

„Mitä en? Mutta lemmollista aikeitasti warten sinä sangen wähan hyötyisit tuosta. On olemassa jonkunlainen kammo sinua kohtaan . . . Sinua pidetään kewytmielisenä heiluhentenä, joka et katso mitään pyhäksi.”

„Mitä vielä! Sinä luulottelet itseäsi.”

„No, täytyyhän sinun myöntää, että eräät lauselmät, joita olet laskenut, eivät ole omiansa esittämään kansalais-siweyttäsi aiwan edullisessa walossa. Emme asu misään mailmankaupungissa. Zo-

ruttelu on täällä yhtä hyvin kobilunut, kuin millä maakunnan loutkolla hyvänkä. Ebit efinerkiifi tietää, mitä tapahtui „Ruunuprinsin“ juuresfa falisfa, finun palattuafu enfmäifeltä Italian-maitkafu.“

„Mitä tuo olitkaan? Se ei johdu mie- leeni?“

„Serranen aika! onko finulla tobella- fin niin lyhyt muisti! Se oli täällä-olofi kolmantena päivänä. Me wietimme maan- kulekfian kotiintuliaisfa juhlallisella juo- mingilla. Yfi meistä, muistaafeni Geb- hart, kyhy finulla, tofko nyt olit tänne jääpä ja waifeitfo kotiifi tuon ylön-ylifte- tyn Ebitifi. Sinä fanoit awioliiton mie- lestäfi olewan liian monimutkaista ja jo- kapäiwäistä. Sanoit pikemmin tahto- wafi odottaa, kunnes Ebit oli toifaalta omansa ottanut ja finä tulifit muka fit- ten kotiiftäwäkfifi. Toifet naurowat. Geb- hart arweli, et'et tobella faattanut noin ajatella. Sinä wastustelit. Hän wäit- teli, että tuo wafenmielifyys awioliittoja wafstaan oli nurjaa wale-nerollifjuutta, olewinaan-oloo, ilman mitään fifällistä arwiota. Sinä yllhit ufkamielifekfi. „Totta puhuen“, huudahdit finä, noftaen täyte- tyn maljafi, „elämä ja elämän ulkonais- muodot owat minulle niin wähhän-arwoi- fia, että en wälittäifikään, jos fitseen kä- wifit, waikka nainfin tuon tytön. Että nä- kifit, Gebhart, minun olewan iloiifen po- jian . . . niin tässä . . . Misjä on kuu- tiot? . . . Ratfoppa nyt . . . Rohtalo määrättöön! Jos heitän tafanumerot, fommittelen hänelle kauniin kofintafirjeen: jos heidän waarupuolen, tulen koti-yftä- wäkfifi. Ebellisefä fattumassa täytyy fi- nun efitää minulle kuufi pulloa fampan- jaa, jälkimäifefä minun finulle. Oletko tyhdytetty? Gebhart tahtoi intätä was- taan, mutta muut hymäkfhyiwät ehdotufsen, ja niinpä täytyi tuon felwää wettä fel- wemman idealiftin näyttää tywenta naa- maa laihassa leikifä. Sinä heitit waa- rupuolen. „Siis kotiiftäwäkfifi!“ huufit woittoriennulla. „Se tehtävä on fentään haufkempi ja erinomai fempi kuin poro- porwarimäifin awiomiehefn. Gebhart,

minä malfan finulle fampanjat, finä olet nyt oikeaftaan moraalifelta kannalta wel- woitettu naimaan häntä . . .“ — Etkö muifta?“

„Onpa minulla ikäänkuin hämärää muiftoa fittä“, wafafit Rudolf.

„Niin, Ebit ei kaifitenkaan ole tuota afiata unohtanut ja hymärrätthän, että fe feikka itfesfään on kylläkfifi telemään pääföfi Weifzenburgin huoneefen mahdot- tomakfi.“

„Kivottu afia, finä olet oikeasfa! Mutta kuitenkfn — enpä fittenkään enfi hä- däsfä aio pakoon pötkiä ikäänkuin joku pelkurimäinen feltanofka. Waifens wi- rittää waan minusfa writtelewän fyys- henkeni wireille. Ihminen! (tuota fa- noesfaan tarttui hän olkapähini ja ra- wifiteli minua niin, että milt'en ollut läkähtyä) — minä fanon finulle, finun pitää minua auttaa, taifi muuten peruut- tan yftäwyyhemme“.

„Minä kyllä kawahdan tarjoomasta finulle awunkättä hullutufififi . . .“

„Mutta minä wafuutan finulle, — minä . . . minä armafan tuota enfe- liä ufkolifefiti ja totifefiti, minä . . . minä woifin fuoraapäätä feptä runon hänen ihanifta taiwaanfini-filmiftään“.

„Sitä pahempi“.

Hän läheni ikkunaa ja rummutteli for- millaan ruutuja.

„Itufiet Jumalat!“ huudahti hän yht- äkfifi . . . „Tuosfa hän on! Niin totta kuin elän! . . . Ernst, minä wannon fi- nulle, hänen täytyy tulla minun omak- feni, taikka joudun perikatoon! Ratfop- pas waan tuota juloa, tuota hohtawaa wiefhättäwää naitellifjuutta!“

Ebit nojautui tuolla wastapäätä bal- kongin rintakaitteita wafen. Hän näytti tuosfa tummanwiheriäsfä käwelypumu- faan tobella warfin wiefhättäwäkfä. Tuo punaifella wuorattu päivänwarjofstin loi hänen fafwoifellen lumoawan walowai- teen, jota erifkummainen yftäwäni heti terwehteli jonakin kirkafufkufena, pyhän- walokelhänä, tai ylifti jonkun muun runollifin liioittelun forunimellä.

Nyt awautui balkongin ovi. Nuori nainen teräsharmaassa puvussa ilmestyi paroonin rinnalla. Hän oli hoikka ja wartaloitaa siwä, mutta meidän wälin puhuen jotenki ruma. Leweä suu, pakku, kaikkea muuta paitsi somasti muowaeltu nenä, matala otsa ja punertawa tukka loiwat hänen kaswoilleen wastenmieliset säwy, joita ainoastaan suuret tummat silmät säihkyllään saivat jossain määrin lievennetyksi. Se oli Julia, Ebitin nuorempi sisar, — yliopiston nuorisolta pilkanimen saanut ”puuvainen Julia”. Minä tunjin hänet jo ajoja sitten wiisaaksi, siwistyneeksi naiseksi, mutta, hänen ulkoimisestään sangen wähän wiehättyneenä, en ollut sen lähemmästä tuttavuudesta wälttänyt.

Sillä wälin kuin minä tarlastelin noita molempia naisia, näytti Rudolf teroittaneen koko huomionsa paroonia kohti.

„Tuo ilkiö! Tuo katala!” huusi hän kerran, jopa toisenkin niin äänekkäästi, että miltei pelkäsin, että hänen esklamationinsa kuuluisi tuolle puolen hiljaista katua . . .” Mikä oikeus on tuon hirmion suloisimpaan enkeliin, mikä milloinkin on ilmojen alla hengitellyt. Minä saattaisin hänet tappa, palasiksi silpoa, kuoliaaksi kuristaa!”

Hän puristi nyrkkiä kummallisen wihasja uhria kohden, kuten kidutettu orja puristaa ruoskiwaa woutia vastaan. Hänen kaswonsa säwy ilmaisimat mielenkiikkoa, joka oli siksi woimallista ett’ei se saattanut olla teeskenneltyä. Dnneksi peitti meitä affunaliinat. Me jäimme huomaamattomiksi.

„Zumalan tähden!” sanoin minä astuessani muutamian askeleen ikkunasta; — „raivoathan sinä kuin mieletön. Mahdot aikanaan korjata hänet, sen sijaan että hurmautit Nooman kaunotar-ten mieliä, nypä olisit sinä onnellinen omistaja ja parooni parka saisi olla katsojana. Kuten asiat nyt owat, täytyy sinun taipua wälttämättömyyteen ja, joko tahdot tai olet tahtomatta, antaa onnesi sortajalle anteeksi.”

„Wai niinkö arwelet?” wastasi Rudolf nauraen. „No huomaanpa, että, huolimatta meidän moniwoitifesta tuttavuudesta, sinulla ei ole himmeätätkään aawistusta minussa asuwasta jäntewydestä. Mitä kerran olen päähäni pannut, sen olen perille ajawa, waikkapa maanpallo pirstaleiksi meni. Ei, mutta katsoppas! woi katsoppas! miten wiehätävästi tuo enkeli nojautuu rintakeiteita wasten! Mikä sulous, mikä jumalallinen ihanuus ja lempeys! Niin totta kuin Zumala elää, minä anastan hänet, tuon kaikkein pyhimmän, waikkapa tieni sinne käwisikin suoraa päätä helwetin kautta!”

Minä en wastannut mitään. Hän seisoi ihastuksesta äänettömänä ja palawilla katseillaan ikäänkuin nieli tuota julosta kuuua.

„Autta minua toki tuumimaan”, sanoi hän kotwasen kuluttua. „Sinä näytät yhä vielä pitävän aikomustani pilantekona.”

„Minä toiwon, että huomenna jo olet hieman jästynyt.”

Hän nauroi halwetsiwoisesti.

„Wai toiwotto, katala moukka?” jatko hän wittakalleen. „Niin, niin, semmoisia olette te arvi-ihmiset. Mina jätkewiä, aina häweliäitä, aina filosofillista. Zumala minua perin kadottakoon, jos teistä kannattaa maksaa edes laukauksen verran ruutia!”

„Sinä olet ylenmäärin kohtelias.”

„Minä olen suoraa rehellistä luonetta! Vielä kerran, tahdotko olla minulle apuna?”

„Se olisi turha waiwa”, wastasin minä olkapäitäni nostellen. „Minä en ensinkään tiedä mitään keinoa, joka ei heti herättäisi epäluuloa.”

„Etkö ensinkään? Harmitseppas! Minä toistan sen sinulle, että minua ei kamota mitkään uhraukset.”

„Raikki alttius jää tässä tehottomaksi. Se juopa, joka erottaa sinut Ebitistä, on yliastumatoim.”

Hän löi nyrkkillä otsaansa.

„Ett’ei mitään johdu mieleeni”, mu-

rifi hän koleasti itsefseen. „Sen huomaa, ett'ei sinusta ole neuvojaksi“.

Minun täytyi nauraa.

„Hyden keinon tietäisin toki, — mutta se tuskin saattaa sua miellyttää . . . Se olisi sitä paitsi niin irvokas, ett'ei ihminen, sinunkaan kaltainen katsantotawoiltaan, sallisi minun puhua loppuun.“

„Puhu“, huusi hän rajulla kiihkoisuudella. „Minä annan sinulle jo ennalta tunniasanani siitä, että suostun jos mihiin ehtoon tahansa . . .“

„Elä noin kewymielisesti leiki tunniasanallasi, — saattaisit vielä katua! . . .“

„En koskaan! Jätä jo, kaikkien pyhien tähden, nuo kirodot siweysaarnasi ja käy asiaan. Mitä pitää minun tekemän, että minä autuaaksi tulisin?“

„Sinun pitää naiman Eeditin sisar, punainen Julia. Ainoastaan, ja juuri siten, voisit epäkuulon alaisiksi joutumatta . . .“

Hän keskeytti minun vielä rajumpana kuin äänen.

„Divallista! Divallista! Mutta miksi heti naida? Sopiathan minun ainoastaan kihlata hänet . . .?“

„Siinä ei ole kyllin herättämään suotawaa luottamusta.“

„Sinä olet oikeassa! Olen kuin olenkin joutunut tawattoman hylkymäisyhden maineesen. Saataisiinpä wihä salaisista aikeistani, niin tulaisiin pahalle tulelle. Semmoisen tytön jättäminen oman onnensa nojaan, muutaman kuukauden kulluttua, olisi pikku seikka vähempikin-lahjaisille tunteille. Paitsi sitä tahdon minä omistaa Eeditini noin ikäänkuin pyhymäisesti, — muutaman wiikon lempikewät ei minulle ensinkään riitä! Hyvä, se jää siksi: minä nain tuon.“

„Oletko hullu?“ kysyin minä kauhistuen. Olimpa näet aina vielä pitänyt asiaa puolittain pilana.

„En ensinkään! sinä saat nimittää minua waikka lurjuksiksi, jos en ennen neljän wiikon kulluttua ole onnellinen sulho.“

„Ihminen“, luulenpa, että sinä Afrikan auringon tulifäteiden alla olet jär-

kesi menettänyt! Entäs jos neiti Julia sinulle antaa ruffaset?“

„Mitä vielä! sitä hän ei tee.“

„Oletko niin voitostasi warma?“

„No elähän turhia, sen sorttinen tyttö! tuo punainen noitapiika on kiittävä Jumalaa, että onnettaren oikku niin säädyllisellä tawalla pelastaa hänet naimattomaksi jäämästä, joka muuten olisi hänen wälttämätön kohtalonsa.“

„Tuo onneton olento! Jos hän edes aamistaisi! Tiedätkös mitä, Rudolf? Minä waroitin häntä. Minä pidän sitä wöllisutenani . . .“

„Tunnetko häntä lähemmin? Oletko sukua hänelle, langostunut j. n. e. . .?“

„En.“

„No siis! Mitä sinun on huolimista minun yksityis-asioistani? Sanon sinulle suoraan, että pyyhän sinua pyhymään mitenkään sekaantumasta minun asioihini. Jos tahdot mua auttaa, hyvä — mutta jokaista yritystä wastaiseen suuntaan olen pitävä werisenä solwauksena.“

„Pääasiasja olet oikeassa. Tee miten tahdot. — Mitä hyödyttääkään, jos tässä torjuun yhden onnettomuuden. Silläwälin teet muualla kymmenkertaisesti syntiä?“

„No sitä kannalta kelpaa kuulla! Sinä et sentään olekkaan mikään katala moukka, minä peruutan sanani. Ja nyt — mutta asian-aiheelta, ensiksi tunniasanasi siitä, että sinun lupaamasi sekaantumattomuus oli toden takaa luvattu.“

„Kuinka niin?“

„Minä pyyhän sitä. Minun täytyy olla warma.“

„Wai niin, no wakuutan tunniasanallani.“

„Kiitän sinua! Ja nyt hywin eläös. Tuletko tänä iltana „Kruunuprinssin“ rawintolaan?“

„Mahdollista kyllä.“

„Mainiota, minä olen myöskin siellä. Toiwottawasti woin siellä kertoa sinulle jotain onnistuneesta ensi voitostani.“

„Mitki et niinkin! Mihinikä nyt kiirehdit?“

„Kihlajaisiin. Jos mahdollista, otan minä vielä tänään väkiryynnäköllä puunaisen Julian!“

Päätti pudistellen katfelin hänen jälkeensä. Sitten sufelsin taaskin kreikkalaisen jumalais-oppini salaisuusfiin.

„Kruunuprinsin“ suureen kulmahuoneeseen oli kokoontunut iloinen seura. Kello löi jo kymmenen, kun astuin kynnnyksen yli. Olin, työtä tehdesäni, vastoin aietani myöhästynyt ja sain siitä osakseni yleisen epäluotto-lausunnon. Rudolf wei minut heti syrjään ja kuis-kaili hätäisellä äänellä:

„Kaikki on hyvällä alulla! Ensimmäisen askel on astuttu. Kotimat-kalla ker-ron sinulle tarkemmin.“

„Kuinka? Tahdotko laskea minua sa-laisuuten perille?“ kysyin minä kummas-tellen.

„Enkö ole saanut kunnia-sanafi sen wakuudeksi, että olet waiiti?“

„Pahasti kyllä. Mutta sen wannon sinulle: juuri samalla matemaatiksella tarktuudella saat olla warma siitä, et'en lii-kuta yhtäkään formeani, auttaakseni sinua inhottawissa aikeisjasi.“

„Eikä se olekkaan tarpeellista. Sinun täytyy waan ihmetellä minun sukkeluut-tani ja diplomaatiksella kysyäni. Jokai-nen taituri tahtoo yleisöä. Sinun pitää olla minun yleisönäni.“

„Mitä teillä kahdella on siellä toisil-lenne kielittelemistä?“ ärjähti jämeä olwi-pasfo pöydän takaa.

„Epäilemättä on taas joku kawala juoni teikeillä“, nauroi toinen.

„Tänne paioillemme ja tunnustakaa syntinne!“ käski ensimmäinen.

„Lorua! te erehdytte suuresti kumpi-kin!“ wastasi Rudolf wäliäpitämättömällä äänellä. „Me keskustelemme tofi-toi-mista“.

„Kuinka? Miten? Tofi-toimista?“ kai-kui ikäänkuin yhdestä juusta. „Sinä, Rudolf, puhut toimista? Tuo on paras sukkeluus, minkä neljäntoista päiwään olet laskenut!“

„Minä puhun aiwan toden takaa.“

„Hän puhuu toden takaa! Ja saako tietää . . .?“

„Mits' ei? Olen eilen suostunut ru-peamaan „Kirjallisen Berhelehden“ toi-mittajaksi, ja . . . ja hieron tässä ystä-wäni kansa kauppa, saadakseni häneltä mytologiksilla apu-lisiä.“

„Meinen nauru.“

„Te olette pöllöpäitä“, wastasi Rudolf arwofaasti.

„Warfin kiitollinen“, sanoi olwi-pasfo. „Ja sentähden luulet sopiwan sulle sepi-tellä meille satuja?“

„Pila fikseen! Lukkaa tämä kirje. Tah-doin kummastuttaa teitä tällä asialla, mutta te olette pilanneet minulta sen ilon“.

Hän weti esiin paperin taskustaan. Eräs ystäwistämme luki sen julki.

„Se näkhy kyllä olewan niin“, jatkoi olwi-pasfo pitkän waiitiolon jälkeen.

„Mutta kuinka Herran nimesä jouduit tuohon, sinä, lewottomin olento auringon alla, wäshmätön maantuleksia, joka et nelsjää wiiffoa wiishy yhdellä paikalla . . .“

„Pitääkö minun koko eliniikani häiritä rauhaa Espanjan ja Italian maanteillä?“

Olen Saksaan palannut siinä wakaasfa aikomuksessa, että wähintään yhden wuoden osotelsin rauhallista kansalaista. Kustantajan minulle määräämät ehdot olivat otolliset, työtaakka ei nähtä erit-täin rasittawalta, arwostelian iwa on il-man sitä minun lempityötäni. — Mitki en siis myöntyisi? Jos taas tuo toimi ei minua ajan pitkään miellytä, woinhan sen aina heittää hiiteen. Wiisjaasti kyllä olenkin itselleni edustanut oikeuden nel-jännes-wuoden kuluttua luopua sopimuk-sesta.“

„Neljänneswuosi on sinun oloisjasi ianatkaisuus“, mörisi Fredrik, olwi-pasfo.

„Se oli viimeinen myöntymys, johon sain Herra Wendelin'in suostumaan.“

„Siis onnittelemme“, sanoiwat muut.

Warmaan-kin minä, Rudolfin näitä il-moittaessa, näytin warfin ällistynyttä

naamaa, sillä Fredrik tyhjensi lasinsa

päästä pudistaen ja lausui sitten, katsanto rehevänä:

„Ja sanoppa meille myöskin, mitäs tuolla professorin kanssa toimittelet! Juttu tuosta historiallisesta lisästä, taikka mitä se oli, on pelkkää lorua. Kuinka onkaan, menetkin waan naimisiin? Kun kerran olet päättänyt jäädä paikoille, en ihmetteli tuota johtopäätöstä.“

„Nyt osasin oikeaan!“ huusi Fredrik, katsanto hohtaen voittoriemusta. „Sumala näköön, kuinka ajat sentään muuttuvat! Muistatko vielä, wiisi vuotta sitten, — tuo kunnan Gebhard oli niin raiwoisfaan sinulle . . . Mikä sen immen nimi olikaan? . . . Elisa . . . wai . . . Ei, se soi hiukan herrasmaisemalta . . . Eedita tai jotain sinnepäin . . . Te nakkelitte hänen kohtaloansa kuutioilla ja lopuksi pidit sinä saarnan ikinajellisuudesta, jota Sumalan kiitos ei kuitenkaan stenograffattu . . .“

„Siis aiot naimisiin?“

„Kuka sen sanoo?“ vastasi Rudolf kylmästi.

„Minä kysyn sinulta!“

„Rudolf mietiskeli kotwajan aikaa. Hänen huulillaan wilahтели hieno hymy.“

„No niin, jos tahdotte tietää“, sanoi hän vähän ajan kuluttua — „niin minä menen naimisiin.“

Seura istui hiljaa kuni kivettyneenä. Wasta melkoisen ajan kuluttua se jälleen toipui. —

„Mitä? Miten? Onko se mahdollista? Kenen kanssa? Onko hän kaunis, nuori, rikas?“ näin kajahti ikäänkuin yhdestä suusta. „Sinä, Rudolf, awionmiehenä . . .? Se aatos on jumalallinen! Voi ihmisyydän, kuinka olet muuttelwainen!“

„Sen tarkempaa tietoa en anna“, vastasi Rudolf tyvenesti, „Wielä ei asiani ole aiwan selwillä. Mutta kun kaikki on päätetty, tahdon teille uskoa salaisuuteni.“

Sen enempää ei saatu häntä tunnustamaan, waikka mitä olisi tehty. Kun huomasiwat kaikki ponnistuksensa turhaksi, ahdistiwat he minua, naimakofelaan luul-

tua uskottua, — mutta yhtä huonolla menestyskellä. Wihdoin sallittiin sitwosti tuon ihmeen olla olojansa ja uskottiin.

Oli jo aikaa kulunut paljon yli kesäkuun, kun minä Rudolfin siwulla astelin hiljaisia katuja pitkin.

„Sinä olet oikeen aika tawalla heitä kiihottanut“, sanoin minä naurellen.

„Se ei häitä. Olen arwellyt asianmukaiseksi saada ihmisiä jo edeltäpäin mainitsemaan minua kääntyneeksi. Se on tasoittawa polkuni. Se on itunuja tufehuttawa jolainen epäilyksen minun rehellisistä aikeistani.“

„Sinä olet wiekas wekkuli. Totta puhuen minä en olisi uskonut sinua niin siwäksi walehtelevään.“

„Suu kiini, siweyden saarnaaja, ja anna mun kertoa sinulle, kuinka kauniisti onni minulle hymyilee . . .“

„Ki niin, oikeen, sinä tahdot ilmoittaa minulle . . .“

„Siis aatteleppa . . . minä saan nähdä hänet, arwattavasti jo huomenna, kaikessa tapauksessa kuitenkin ylihuomenna.“

„Kenenkä?“

„No kenenkäs muun kuin punaisen Julian! Eeditistä ei kuitenkaan toistaiseksi saada mitään puhetta olla.“

„Ja missä olet hänet näkemä?“

„Erään ystäwättären kodissa.“

„Mistä olet sen onkinut?“

„Diplomaatillisen älyni nojassa. Kuule ja hämmästy! Kuten tiedät, asuu Julia tätinsä kanssa Faber'in talon bel-etagissa (alikerroksessa). Tämän talon maakerroksessa on Greben'in kirjakauppa. Minä astun sisään ja annan niiden pinota eteeni koko kasan kirjallisia utuuksia. Eräs kauppaikäyri näyttää minusta siksi siwistyneeltä, että woin aloittaa hänen kanssaan haastelua. Muksi tiedustelen noin siwumennen yhtä ja toista. Sattumalta on hän tutustunut tuon punaisen noitapiian perheessä. Noin ikäänkuin siwumennen aloitan Juliasta. Hän kuuluu olewan warsin siwistynyt nainen, sanon minä. — Di warmaan, wastaa tuo, hän kuuluu meidän ahkerimpiin ostajiin.“

— Hän työskentelee varmaankin paljon kielen opinnassa, sanon minä, se on nykyään nuoren naismaailmamme pääharastuksia. — Niin kyllä, sanoo kauppa-kätveri, hän lukee paljon englantia ja italiaa. — Ah! — wai niin, huudahdan wilkkaasti, Italiankin kieltä? — Niwan totta, nuorilla naisilla täällä on italialainen seura; he lukevat Dante'a, Petrarca'a, Mantzoni'a ja Sumala ties mitä vielä! — Ja kettä kuuluvat tuohon kirjalliseen salaliittoon? Asia liikuttaa minua paljon. . . . Olenpa itsekin innokas Italian kielen ihastelia. . . . Nuorukainen mainitsee minulle muutamia nimiä, niiden joukossa myöskin serkkuni Louise Walthor'in, — en tiedä tunnetko häntä, — wanha kolmenhymmen-talvias laittio, ylipäänsä hywä elukka ja warsin sukulaismielinen hulmiwiltmaista serkkunsa kohtaan. Niin, leput voit itse kuwitella. Minä suoritan tuota pikaa wisiitin Walthor'in luona, minua otetaan vastaan mitä kohteliaimmin, ohjaan keskustelut italialaiseen kirjallisuuteen, julistan itteni Peteran innostuneeksi ihailiaksi, saan siitä palkaksi suloisen hymyilyn, ja wihdoin kutsuvat minut osalliseksi italialaisen seuran ensi istuntoon. Louise on kohta sanomalle, onko istunto huomenna wai ylihuomenna. Mitäs tähän nyt sanot?"

„Paiktia mahdollista, katsoen niin lyhyeen aikaan. Mutta aiotko tähtätä totta? . . .“

„Hywää yötä! Säädästä puhelkaisuutefi opetus-istuintafsi warten.“

Hän ojenfi minulle kätenfä ja rienfi nopein askelin ensimmäiseen poikkikatuun. Miettiwäisempänä kuin kostaan ennen waelfin minä asuntoani kohti. Tän samuneeen päivän mieliwaitutufset pitiwät minua niin wireillä, ett'en saanut unta silmiini. Sellaisten olojen ollessa kirjottelu on wakituinen terwehdellinen taifakeino. Istuin pöydän ääreen ja panin paperille keskusteluni Rudolfin kanssa niin tarkoin ikäänkuin olisi kyshmys ollut jostain henkirikos-asain pöytäkirjasta. Tilaisuuden todella tawaton ori-

ginaliteetti näytti tarpeeksi oikeuttawan sitä harvasta tarkkuutta, jolla ryhdyin toimeen, wieläpä lukuun ottamatta itsekkäisiä lääkitys-aikeitani. Seisoin tässä sielutieteellisen kumman edessä, joka kyllä ansaitfi tieteellisen erikois-kertomuksen.

Wasta kello kahden waiheella kallistuin wnoteelleni. Rudolfin uhkarohkeat wheet häälhiwät unisfani, waihtuen milloin mihinkin tuskauttawaan haamuun.

Sen perästä Rudolf ei kolmeen wiiikoon astunut hynnykseni yli. Sillä wälillä ei kummankaan meidän ystäwämme kuulleet hänestä mitään, tai ainostaan sangen wähän. Wihdoinkin, neljännen wiiikon alkupuolella, ilmestyi hän eräänä aamuna warhain työhuoneefeni, heittäyfi ylioppilasmaisella huolettomuudella sohwalle ja wiritti itselleen sanaakaan sanomatta sitarin.

„No?“ kyshyin minä kummekfien. „Sua saa nähdä niin saakelin harwoin!“ „Kirjallinen Perhelehti“ nähy wiewän aikafsi erittäin thynni.“

„Ei se liitoja rajita!“ sanoj hän kopeillen ja puhalsi sawupilwiä kattoon päin. „Noin kolme neljä tuntia päiväwäsfä on mun tekemistä tuon asian kanssa. Mutta mitä minun piti sanomankaan, niin — saat onnitella minua! Eilen puhuin ensi kerran hänen kanssaan.“

„Kenen kanssa?“

„Sulla nähy olewan merkillisen lyhyt muisti.“

„Di, sinun wirmapäistä hurjaa hankettafi en ole suinkaan unohtanut. Ihmettelen waan, ett'et kolmessa wiiikosfa ole sen edemmäksi ehtinyt. Sinulla on siis vielä pitkä matka kishlajaisiin.“

„Hallutufsta. Kenestä oikeastaan puhut?“

„No, neiti Juliafsta.“

„Kuulensa sinua pöllöfki. Tuon pu-naifen noitapiian fufhteen olen jo aikofa fitten selwillä. Hän on jo kahdeksan päiväwää ollut morfiammeri. Minä puhun Ebitistä. Eilen käwimme tuon suloisen olennon luona wirallifilla kishlaus-wierai-

filla. Hän otti minua vastaan aivan ujoitelematta ja kohteliaasti, — ja itse parooniin, sen muutama pieni ryökäle, käyttäysi niin miellyttävästi, että minulla on täysi syy olla voittoihini tyytyväinen. Ei kellään ole aawistustakaan asian todellisesta laidasta, olletinkin koska olen erittäin hellä punatukkaista morsiantani kohtaan.

„Sinä olet siis kihloissa! Olet toteuttanut hurjan tuumasi! Minä toivoin yhä vielä . . .“

Niin, niin, kyllä tiedän! Te tavalliset arki-ihmiset ette voi ymmärtää, että järvenvä luonne ryhtää oieti silmämääräänsä kohden västuksista huolimatta. Sumalan kiitos, ett'en ole teidän kaltaisenne, te viheliäiset, kujurjat publikaanit!“

„Kihlasäätyisi ei näy ensinkään jalostuttavasti waikuttaneen seurustelutapoihisi“, sanoin minä hymyillen. „Mutta kuinka kaikki on käynyt niin pian? Minä en kästä“.

„Sinä olisit tietyksi puoli vuotta kierrellyt häntä kuten kisa kuumaa puurokuppia. Minä olen kowemmasta taiknasta leivottu.“

„No kerroppa toki.“

„Mitäpä siinä on paljo kerrottavaa! Olen ototellut rakastunutta ja rakastettavaa armasteliana. Olen lawerellut sieslujen sukulaisuudesta ja ylewästä naiselisuudesta. Hywänluontoinen nainen otti hullutukseni puhtaan rahan werosta ja kuunteli minua niin kauan kunnes sydämensä leimahti yhtä tulipunaiseksi kuin hänen tulkansa. Silloin kysyin minä: Kallis tyttö, tahdotko tulla omakseni? Ja tuo kallis tyttö ei ujoitellut kauan, waan sanoi: „tahdon“. Kas siinäpä kosintani warsin koristelematon ja lopullinen juttu.“

„Sumalisten, Rudolf, sinä ajat tunnottomuuteksi liian pitkälle.“

Kuinka niin? Päinwastoin. — — Hän tekee tällä tawoin hywät naimiskaupat. Minun minun nevon-sutkaustani olisi hän wälttämättä jäänyt naimattomaksi.“

„No enpä tiedä, eikö waan jälkimäinen tapaus olisi ollut hänelle parempi. Kun-

minfin hän sinun rinnallasi käy ruusu-punaista tulewaisuutta kohti!“

„Mitä sinun on minussa moittittavaa? Minä kohtelen häntä aina siwosti, se on itsestänsä selwää. Muuten, meidän wäliin puhuen, jonkin perspektiivin takaa katsottuna, hän ei olekkaan aivan paha nähdä. Hämyssä, kun ei näe hänen rumaa nenäänsä, saattaa kaksinpuhelu hänen kanssaan olla miellyttäväkin. Hänellä on pehmeä sulo-sointuinen ääni, eikä hän suinkaan syntyessään ole päälensä kopsahtanut. Näet siis, että jo ahteroitsen keksäkseni hänen salatuista ansio puoliansa. Entkö ole sulhomiehen esikuwa?“

„Kylläpä! Tyttö raukka! Se huutaa taiwaan kosto! Joutua noin rikoksellisen mieli-oikun uhriksi! Jospa waan et saisi latua hulluuttasi!“

„Minä en koskaan kadu mitään! Mutta asian aihetta! ennenkuin unohtan, — neljän wiikon päästä on häät. Sun sopii olla todistajana. Wai miten?“

Minä wiimyyttelin wastausta.

„Onko sinulla taas omantunnon kipuja? Seka-järvinen ihminen! Niinkuin ei asia tapahtuisi aivan yhtä warmasti, jos sinä kiellät, kuin jos myönnät.“

„Hywä, minä suostun. Tarkemmat seikat annat minun vielä tietää.“

Me waihtelimme vielä muutaman sanan wäghäpätöisistä asioista, sitte hän jätti minut.

Neljätöistä päiwää myöhemmin sain warsin siwosti kufitetun kortin, jossa minua kutsuttiin häihin 24:ksi päiwäksi Toukokuuta.

Nyt seisoin minä niin sanoakseni fait accompli'n (walmiin tosfian) edessä! Rudolf oli naipa erään tytön, woidakseen tuon awioliiton suojissa lähestyä waimonsa jo ennestään toisfaalle naitua sisarta! Tuon hurjuuden sanomaton irstaus lankesi kerrassaan kammottawan rakkaana taakkana omalletunolleni. Soimasin itseäni mitä katkerimmiiin siitä, että niin kewymielisesti olin kunniasanani pantannut ja siten omat käteni sitonut. Eikö

melvollisuuteni olisi ollut ilmoittaa tyttö rautalle ja parvoonille asian todellista laittaa? Nyt täytyi mun jäädä katselijan tyhjää tointa tekemään, — ja entäs, kun waitioloni kautta tawallani jouduin rikoskumppaliksi!

Minä ajattelin sinne ja tänne, kuinka woisin päästä tuosta vaikeasta pulmasta, mutta mietiskelemiseni jäivät hyödyttömiksi. Kun olin A:n sanonut, täytyi minun myöskin B sanoman. Jotenkin alaluoisella mielellä odotin tuota määrättyä juhlapäivää ja saavuin täsmälleen paikoilleeni.

Rudolf käytti itsensä warfin sopivasti koko juhallisuuden kestäessä. Hän kohteli morsiantansa semmoisella ritariisuudella ja hempeydellä, johon en olisi luullut hänen pystyvän. Julia puolestaan oli näköjensä sangen mukin menewä. Valkoinen harso-puku utuisine huntuiineen näytti olevan kuni luotuna hänen sorjalle wartalolleen. Kaunis hän tosin täsfäkään runollisessa puwussa ei ollut, mutta hiljainen onnellisuus, joka heijasti hänen lempeistä kasvojen säwyistä, loi hänelle jotakin miellyttävää suloutta, joka sympaatillisesti koski minun.

Ebit piti yllään sinistä, pitkäliepeistä silkkiputua kultawyöllä. Hän oli näköjensä kuin kuningatar. Muutoin huomasi selvään, että hän itse täydellisesti tiesi ihanuudestaan. Hänen jokaisessa liikkeessään oli jotakin majesteetillistä, maltaavaa, sillä aikaa kun hänen siniset silmänsä weitikkamaisesti wilkkuivat ympärilleen, ikäänkuin urkkiakseen mitä waiikutusta hänen wäihin teeskely forkeutenja saisi aitaan. Hänen koko ilmiönsä muistutti noita kirkaswaloisia loistokuwia, jommoisia Venezian maalausfoulu on luonut, Tizian'in „Bellaa“, jonka waiheittäwä iho mil'tei woita itse luontoa, samalla kuin nuo sulo-hylllywät huulet ilmaisewat mitä miellyttävintä itseluottamusta. Minä hymärstin warfin hywin, että Rudolfin wanha rakkaus, nyt jälleen nähtyä hänet, heti uudestaan leimahdaisi palamaan, mutta kuinka noin piti juosta

päänsä seinään, — se käwi minulle sekunti sekunnilta yhä hämäämmäksi.

Sittekuin juhla-ateria oli syöty, saatoin minä nuoren parvin rautatien ajemalle. Matkan piti käydä Saksin Schweiz'ia kohti, — Julian erityisestä pyynnöstä, joka niin paljo kuin mahdollista tahtoi wälttää suurten kaupunkien melua.

„Kahdeksan päivän kuluttua palajamme!“ huusi Rudolf minulle astuesaan junawaunuihin.

„Soko silloin, tässä ihanassa kewät-ilmasessa?“

„Tiedäthän, että minä jo kolmatta kuukautta olen työhön lytketty. Sanomalehden toimittaja ei saa olla aikansa isäntänä.“

„Se on totta! Hywällä tahdolla woi sentään kahdeksassakin päivässä nähdä ja nauttia paljon! Onnea matkalle! Armoollinen rouwa, minä sulkeudun suostoonne!“

Hän ojensi minulle kätensä punastuen ja nyökkäsi jäähywäisiä. Wiisi minuuttia myöhemmin ajaa pauhasiwat he tienhensä alkawaan itahämärään.

Yhdeksäntenä päivänä noiden ulkonaisesti warfin tawallisten, — ja kuitenkin kuulumattonien tapausten jälkeen, kohtasin tuon nuoren awiomiehen kadulla.

„No“, tshyin minä, „joko onnellisesti palanneena? Mistä ajasta alkain?“

„Eilen illasta.“

„Ja kuinka käy? Miten rouwasi woi?“

„Kiiän. Hän istuu tällä hetkellä luultawasti uuden nowellini ääressä. Hän on oikein narrimaisesti ihastunut siihen rojuun.“

„Mihinkä aiot?“

„Minä? En mihinkään. Minä ajelen, „nescio quid meditans nugarum“ (mieltien niitä näitä joutawia).

„Seuraappa siis minua. Minun on laitani samoin.“

Hän nojautsi käsiwarteeni.

„Dikeastaan tuo sitaatti ei ole sopiwa“, jatkoi hän hetken kuluttua. Minä en

juinkaan ole minikään Via-sacra-teikarin hauskalla tuulella; päinvastoin . . ."

"Miten niin? Mikä sinun on?"

"Muilta on toistaiseksi riistetty suloi-
sin toiveeni. Ajatteleppas, Dingsda'ssa
saimme kirjeen Ebitiltä. Hän kirjoittaa,
että eräs hänen paraita ystäviään äkkiä oli
sairastunut; hänen, Ebitin, tähtyy heti
muutamiksi viikkoa läheteä Erfurtiin. Ta-
wallisuuden mukaan on parooni tuohon
järjettömään tuumaan peräti suostuwa-
nen; hän käyttää eroaikaa hyväksensä
Fichtenauun westparantolassa, ja niinpä
olen minä joka suunnalla täydellisesti pet-
tynyt. Sano itse, eikö tuo juttu ole omi-
ansa ajamaan ihmistä nahoistansa?"

"Kuinka sen ottaakin", sanoin minä;
"kenties tuolla wälitajalla tulet malttamaan
mieltäs."

"Minä pyyhän sinua, älä ärsytä mi-
nua!" huusi hän koomillisella kiufulla.

"Senkö vuoksi olen antanut punatulkani
ovjaksi, että jälestäpäin wainwaisena syn-
tisenä rukoilisin häneltä armoa?"

"No, no, elä suutu! Apropos, kuin-
ka sovitte keskenänne? oletko myöskin
neljän seinän sisällä tuollainen ihmiswi-
haaja ja iloton . . .?"

"Päinvastoin. Itselkin ihmettelen, kuin-
ka säädyllyisesti kohtelen awiowaimoani."

"Tobellato? Hänellä siis ei ole pienin-
täkään aawistusta — — —?"

"Mitä ajatteletaan! Hän ei koskaan
saa tietää wähintäkään, sen werran aina-
kin kuin minusta riippuu. Sinä et us-
tokaan, miten hellästi minä käyttäyn!"

"Sitä parempi."

"Pila sifteen! Minä waluuntan sinulle,
etten koko matkallamme tullut ainoatakaan
kertaa juopuneena kotiin! Amuusin juomme
yhdesä kahwiamme, waikka warhain nousu
minua kowin rasittaa. Pöydässä alan
puhella Bandello'sta tai Cesare Balbo'sta;
iltasin luen hänelle jotain englantilaista
lyhyistöä tulkia kuuntelen kun hän pianon
säestystyksellä liwertelee „Dolce Napoli" ansa".

. . . Hän lausaa näetse oikein mai-
niosti; oletko milloinkaan häntä kuullut?"

Minä epäsin.

"Ah, se maistaa todellakin waiwaa.
Sopishan sun tänä iltana tulla teetä juo-
maan . . ."

"Warstin halusta. Olenpa aivan liiaksi
työskennellyt ja tarwisentkin warkistystä."

"Siis noin kello kahdeksan, tai puoli
yhdeksän. Waremmiin en ole wapaa.
Mitakauskirjani wie minulta enemmän
aikaa, kuin ensin luulinkaan . . ."

Oletko pahoillasi siitä?"

"Olen ja en ole. Pääasiassa tekee
säännöllinen työ minun hyväksi, — mutta
kun olen niin saakelin tawalla sidottu!
Kun tuota kirottua sopimusta heraa
Wendelin'in kanssa olisin nyt wapaa mies.
Minulla olisi mainio tilaisuus kaikessa
hilsaisuudessa kietoa Ebitiä werkkoihini.
Minä wannon sinulle, että ensimmäi-
sessä junassa mennä höyryttäisiin pois."

"Ja rouwasi?"

"Rouwani? Noo, hänelle sopisi sepitellä
jotakin hullutusta, — raha-asioita, kir-
jallisia suhteita, mitä tahansa! Häätätilassa
saattaisi hän tulla mukaani. Se olisi
monessa suhteessa vielä käytöllisempää-
kin."

"Jumalan kiitos, että olet kiinnitetty.
Herra Wendelin hankkii tietämättänsä it-
selleen suuret ansiot siweellisyhden suh-
teen. Armas rouwa parkasi; — se on
todella surkuteltawan surkeata!"

Rudolf siisti keskustelun toiselle suun-
nalle. Me kuljeskelimme vielä noin
puoli tuntia eteiskaupungin wihertelewisä
puutarhoissa; sitten teimme käännöksen
ja erlanimme, toistaen entisen sopimuk-
semme.

Täsmälleen kahdeksan lyönnillä olin
paikalla. Tapasin ystäwäni jo salon-
gisja.

"Olen päässyt työstäni pikemmin kuin
luulinkaan", sanoi hän, ollen hieman hä-
millään, — „Julia on auttaut minua".

"Diwallista!" sanoin minä tarkoitta-
wasti, waimo on miehensä luonnollisin
työkumppani."

"Siinäpä kuulet", huusi Julia. „Minun
on ollut sangen waikea saada hänelle sel-
wäksi tuo itsestään selwä perusaate . . ."

„No mistä saatoin tuon tietää“, sopersi Rudolf koomillisella innolla . . . Matteleppas, efitelmä Leufhardt'in filosofillisista kirjeistä . . . ! Tahtoisi napa nähdä sitä kirjailiaa, joka wainoolleen usko niin arkaluontoista ainetta . . . !”

„Mits'ei?“ lausui Julia hilpeästi. „Kinekset oli koottuna, suunnitelma oli edessäni, kolme neljättä osaa oli jo walmiiksi kirjoitettuna . . . Sitäpäit si oli minulla kirjan sisältö joskeentkin tuoreena muistisani . . .“

„No niinpä. Dnhan koetus kaitin puolin war sin onnistunut: mutta enhän tainnut arwata, että sinä olet semmoinen opin-ilmio . . .“

„Todella, armollinen rouwa, te hämmästyttätte minua“, sanoin minä todellisella ihmetyksellä . . . Waaditaanpa koko jaksso war sin wakawia opintoja, woidakseen oikein arwostella niin hlewähenkistä teosta kuin Leufhardt'in on . . .“

„Etkö niin? Senhän minäkin sanon!“ huusi Rudolf wilkkaasti. „Minäpä luulin meidän aikuisten naisten askartelewan waan sonaatiin ja englantilaisten lempilaulujen lukemisella. No omiansa mulle, jos olen pettynyt; neljällä silmällä näkee paremmin kuin kädellä, ja monasti juuri ennen owen suljentaa kasaantuu työtä siihen määrään, että miltei henkeäni ahdistaa. Mutta etkö aio meille mitään tarjota, rafas Julia?“

„Kohi' sillään“, sanoi Julia, katsellen kelloa. Tuokion kuluttua palvelustyttö ilmoitti, että pöytä oli katettuna. Me astuimme pieneen hupaiseen ruokahuoneeseen, jonka siwä sijustus mil'tei tehnyt minua alakuloiseksi. Minä ajattelin kylmää ilotonta huonettani Hotellisja ja katselin jonkinlaisella kateudella tämmöisen herttaisen ja mukawan kodikkaisuuden omistajaa. Ylipäätän nähti minusta nuoren parin kotielämää kirjastawan joku ruuolinen loiste, jonka shytä turhaan koetin tutkia . . . Eieneekö shynä ollut tuo älykäs siwä järjestely, joka oli pannut wäihäpätöisimmänkin kalun sopiwimmalle paikalle, ja joka siten tawallaan elähytti ja

hengistyytti elottoman kaluston . . . ? Bai oliko shynä tuon emännän tyhni, meluamaton olento, joka shydäntä kieta-walla miellyttäväishyhdellä suoritti emännän tehtäwät, sekä waatimattomalla, puoleksi älykkäällä, puoleksi lapsellisella haastelullaan höysteli yksinkertaista ateriaa? En tiedä sanoa! Se wain on warma, että minä en muista, milloin oloni olisi tuntunut niin hausalle kuin nyt „punaisen Julian“ hauskaasti shisewän tekeittion ääressä.

Kello yhdeksän waiheella menimme takaisin salonkiin. Rudolf puyhi rouwaansa laulamaan jotain italialaista kansanlaulua. Olin huomaawinani, että hän hiuskan punestui, kuitenkin istui hän teeskentelemättä pianon ääreen ja soitteli jotain alufäestystä. Sitten aloitti hän owan altti-äänensä tähdellä sulosoinnulla tuota miehättämää „Abdia Biondina'a“. Rudolf kuunteli häntä semmoisella hartaudella, johon en olisi luullut hänen kykenewän. Laulun loputtua, katsahti hän minuun ilosta säihkywin silmiin.

„Etkö todella mitä suloisinta?“ sanoi hän kotwasen kuluttua“, saattaispa wannoa, että hän on itse kansan suusta oppinut laulun, sen syntymäpaikoilta. Hänen esityksesään elää ihmeellinen italialainen henki . . .“

„Luulisi olewansa siwretthnä Sorretton tai Bajae'n rannoille“, wakuutin minä. „Dletteko koskaan ollut Italiasja, armollinen rouwa?“

„En milloinkaan . . .“ wastasi hän päätänsä pudistaen.

„Niin pian kun woin päästä walloileni, wien sinut sinne! Sinun täytyy ferran oppia tuntemaan lempiruunoilaisi isänmaata! Mitäs siihen sanot?“

„Di, toistaiseksi on siihen wielä hhywin aikaa!“ wastasi hän lempeällä hhyillä; „ajatteleppas mitä kaikkea työtä sinulla on!“

„No wiisi kuusi wiikkoa saatan aina lewähtää! Ihminen tarvitsee ajoittaisi myöskin wirtistystä . . . Se jää siiksi! Shyhsyllä menemme Italiaan. Ja

laulappa nyt meille jotakin jaffalaista. Saakeli ties miäs'en muntoin woi kärsiä noita rallattuksia, mutta sinulla on äänestäi jotakin sywempää ja raittiimpaa kuin muilla naisilla . . ."

"Di woinpa minäkin olla senttimenttaali", wastasi Julia, haestellen jotain nuottikafastaan. — "Disinpa halukas kuulemaan! Tähän asti olen tullut tuntemaan sinua waan ylpeältä puoleltasi!"

Suruisen totinen säwelfoinnos ilmaisi nyt alkawaksi Schubertin mieltä waltawin säwellyksen: "Ma tunturilta astelen, Maa wehmas on, mer' aaltoinen . . ."

Olin jostus ennenkin kuullut tuota ylewää laulua laulettawan taiteellisemmin ja mahtawammilla äänimawoilla, mutta en milloinkaan niin wiehättävällä tunteen lämmöllä ja totuudella . . . Olipa ikäänkuin yksinäiseksi jätetyn sydämen kolo ääretön tuska olisi huolunut noista ihmeellisesti kohoawista säwelistä. Kun hän ehti tuolle kohtaa:

"Ma kaikkialla outo oon . . ."
wäryhytti minua ikäänkuin tuhhat aawis-
tamaton tunnetta ja ehdottomasti ajat-
telin hänen omaa kohtaloansa, tuon mie-
hen sydämettämyyttä, joka wielä tänäpäi-
wänä minun huoleni oli haaweksunut kiih-
keästä Eeditinlennestään, ajattelin tule-
waisuutta, joka oli paljastawa tämän ri-
kollisuuden pelin ja syöskewä waimo-
ruukan epätoiwon sywyhteen . . .

Mutta mitä tuo oli? Eikö Rudolf tällä silmänräpähkellä enemmän ollut innostuneen rakastelian, kuin kewytmie-
sen petturin näköinen? Eikö hänen huulillaan wawahdellut ikäänkuin sywän si-
jällisen mielenwäryhyksen heijastus? To-
della! Hän istui tuossa ikäänkuin noilta
huulilta ei koskaan olisi luikahtanut pilk-
kaawaa sanaa, eikä epäillyksen herjausta
. . . Ja nyt nousi hän totisena, juhla-
lisena, äänetonnä, — ja lähestyi Juliaa,
joka wast'ikään oli lopettanut, ja suuteli
häntä otsalle . . .!

Minä luulin uneksuwani. Rudolf ei antanut minulle pitkää miettimisen aikaa.

Jo toisella silmänräpähkellä löysi hän taas wanhan, itseluottoisen puhelaatunsa.

"Eikö hän ole oikea taiteilijatar?" kysyi hän, taas istuessaan keikkatuoliinsa ja tawoitellen tähtää lastiansa . . . "Jos meiltä jostus kaikki menee nurin, Julia, silloin sinä lähdet Operaan".

Minä lausuin nuorelle rouwalle pari wähytöistä siwistelyä. Koko illan olin niin hajamielinen, niin aatoksiin wai-
pu-
neena, niin ristiriidasia oman itseni kanssa, että awiopari sai miltei yksin pi-
tää huolta haastelusta. Koko yön soi Schubert'in "Muutalaisen" säwel ja "pu-
naisen Julian" sielukas ääni korwis-
sani . . .

Mitä tuona iltana oli ennustawalle silmälleni selwennyt, se totentui pikemmin ja tähdellisemmin kuin olin odottanutkaan. Julian jalosta, vaatimattomasta suloudesta pauloituneena, unhotti Rudolf yhä enemmän ja enemmän sen saastaisen lähteen, josta tuo sängen wähen ansaittu onni nyt walui hänelle, ja siide, jonka ääretön kewytmielisyys oli solminut, wartui wähitellen purkaumattomaksi liitoksi henkien ja sydänten välillä. Kesäkuussa aloitti Rudolf jälestäpäin niin mainioffi tullutta romaaniansa "Hämärät luonteet". Siitä asti kun minä hänet tunsin, ei häntä koskaan saatu ilmaisemaan wähi-
täkään kirjallistista aiheistaan: kylvänän ja itseensä tyhytwäisenä kätti hän rintaansa suunnitelman sekä sen jatkuwan kehityk-
sen siksi kun työ warsinaisesti oli walmi-
tunut. Nyt hänen jäykkä waroillaan-
olonsa näytti kerrassaan lauhkuneen. Su-
lia tunsi kaikki työpajan salaisuudet; jo-
kaisen uuden ajatuksen Rudolf luottawai-
sesti uskoi waimonsa harvittawaksi ja suu-
rella taitawudella tämä käytti hänen
haastelaita heittänsä, warjellakseen hänen
rohkeata aatelentoansa kaikilta liikanaisuut-
silta. Wähitellen tämä tarkastelu muo-
dostui säännölliseksi myötä-toiminnaksi.
Rudolfin oli tuon tuostakin tilaisuus igme-
tellä niiden näkökohtien sattuawaa uutuutta,
jotta Julia ikäänkuin leikitte ilmaisi hä-

nelle; hän ihmetteli hänen armostelunsa luontewaa selwyyttä ja itsenäisyyttä, hänen mielikuvittelunsa rikkautta, hänen tunne-elämänänsä syvää wakaisuutta. Hän ihmetteli, jopa ihastuikin, saatuaan wakuutuksen siitä, että Julian ideaaliset pyrinnot ja emännän melwoillisuudet eivät milloinkaan joutuneet ristiriitaan, waan edelliset päinwastoin salaperäisellä tawalla saivat erittäin hauskan ja ilahuttawan walon waletkki koko kotiolenolle. Ei hän milloinkaan näyttänyt tuollaista touhun ja puuhan kiirettä, joka, kaukana siitä, että saisi meitä paremmin wiihtymään kobbissa, päinwastoin melkein ikävästi ärtyttää hermoherkkoja henkilöitä. Ei hän milloinkaan ähkynyt tointensa taakan alla, kuten meidän kelpo porwariswainot, jotka luulewat ansionsa enenwän jos wetävät nähywiin kaikki huolensa. Hän oli tuon wankan, woinistaan tietävän Karyatiidin kaltainen, jonka laella huoneen otikko lepää, woimatta häneltä niistaa taittaa, taikka tuon nerokkaan oppineen kaltainen, joka ilahuttaa mailmaa tutkimustensa sadolla, wetämättä peränsään muistutus-ryhelmänsä kaikkia urkintonsa hikihelmiä. Vyhyesti sanoen: ennenkuin neljännes-wuosi oli kulunut, oli Julia tullut wälttämättömän tarpeelliseksi tuolle ennen niin irstaalle epäillälle ja hänen kofintonsa warsinainen aihe näytti kaikkineen päiwineen haistuneen. Heinäkuum loppupuolella läksin matkalle Berliiniin ja Ryöpenhaminaan. Minulla oli vielä runsas tunti aikaa junan lähtöön ja istuin sohwan kulmassa tutkien junain kulkutauluja, kun Rudolf, niinkun ennenkin, ilmoittamatta astui owesta sisään.

„Hyvä että sinut vielä tapaan. Minä tarwitsen Eberhard'tin Nowellia „De profundis“. Se ei ole saatavissa kirjastosta.“

„Sen saat multa“, wastasin minä.

„Miten kauan aiot wiipyä matkalla?“ kysyi hän huolimattomasti, kun olin antanut hänelle kirjan.

„Neljätoista päivää, kolme wiikkoa,

neljä wiikkoa, — aiwan asianhaarain mukaan.“

„Sinä kadehittawa! Minä tänä wuonena tuskin pääsen owesta ulos.“

„Mitä vielä, asuthan täällä melkein kuin maalla. Neljännes-tunnin käveltyäsi olet luonnon wihannassa helmasa.“

„Olet warsin oikeassa. Raapiomme sumihwiloihin perustuu suureksi osaksi muodin perimä-luuloihin. Wähälläkin määrällä järkewyhyttä wieroittaa itsensä pian taintaltaisista turhuuksista ja yleinen hywinwointi hyötyy siitä.“

„Sinä puhut kuin aika mailman-wiijas“, wastasin minä leikkilijesti.“

„Minä olenkin viime kuukausien kullussa joka päivä wähän wiifastunut“, wastasi hän omituisella äänen korolla.

Minä katsoin häntä kaswoihin. Ne ilmaisimat wölpitöntä totuutta.

„No“, sanoin minä, „suodakseni toiuudelle kunnian, olipa jo tarpeentkin . . .“

„Kuinka niin?“

„Sinun mailman-katsantosi alkoi tulla liian . . . liian nerolliseksi.“

„Sinä olet pahanillinen.“

„En ensinkään.“

„Te oppineet keskutte aina wiattomimastakin pilasta jotain rikollista. Teisjä piilee vielä jotain muinais-kristillistä into-pyyhyttä . . .“

„Todellako? Sen mukaan näyttää ihan siltä kuin minussa olisi oiwalliset pylwäspyyhimyksen lahjat! . . . Ei, se on ruuollista wiifastelua, ystävänä. Tiedätkö, että viime kuukausien kullussa saatoit minulle monta sumeaa hetkeä?“

„Sinä puhut aiwan kuin sinun olisi tili tehtävä minun tuhotoistani!“ naarahti Rudolf.

„Waikka niinkin! Tuon tuostakin tuntuu siltä kuin olisin rikostomerisi . . . Tuiwaan olkoon kiitos, että kaikki ihan toiwomatta on käynyt suotuisasti.“

„Toiwomatta suotuisasti? Minä en hymärrä sinua!“

„No, puhutaanpa jostakin muusta! Nyt kun olet onnellinen, olisi hyödytöntä muistuttaa sinua sellaisista . . .“

„Tuulempa todellakin, että luulettelet itseäsi . . . Sinä olet ottanut kaikki tähden rahan werosta . . .“

„Voi kuinka osaatkin olla ulkokultainen! . . .“

„En, en, minä en ole ulkokultainen . . . Minä myönnän, siihen aikaan . . . Niin, mutta sinä olet käsittänyt asian liian jyrkältä kannalta . . .“

„Wai niin! Minäpä luulen käsittäneeni sen juuri niin jyrkältä kuin se esitettiin!“

„Mitä hirmuisia olen sitten sanonut? Kufapa joka sanaa kulta-waakasella punnitsee!“

„Minä toistan sinulle, että minun on vastenmielistä nyt, kun kaikki on kääntynyt hywinpäin, nyt kun häntä todella lemmit . . .“

„Hän on alusta pitäen miellyttänyt minua . . ., paremmin kuin sijarensa . . .“

Minä nostelin olkapäitäni.

„Taitka „miellyttänyt“ on ehkä liian paljon sanottu . . ., mutta . . . jonkinlainen sympatiia . . .“ änkyytti hän.

„Sinä ansaitisit oikeastaan, että näytät sinulle sielutieteellisen maalaukseni, josta minä, ehtoolla sen jälkeen kuin sinä olit „Kruunuprinsessinä“ ilmaissut salaisuuttesi, panin paperille.“

„Mitä? Sielutieteellinen maalaus? Luonteenpiirros? Sinä teet minut uteliaaksi!“

Tuulempa tuskin, että sinä muistiinpanojani lukiesi olisit oikeen hyvillä mielin. Minä en vähintäkään ole sinua fäästännyt . . .“

„Wai niin, päiväkirjanlehti . . . ! Kuinka runollista!“

„Sinä näytit minusta tuona iltana niin kummalliselta, niin poikkeusmaiselta kevytmielisyhydesestä, että pistin paperille meidän kaksinpuhelumme.“

„Annappa nähdä . . . Olenpa todella halukas tietämään, miten olet käynyt asiaan käsitä, saadaksesi tuokiopäistä walttomuutta paisumaan suureksi waltioasiaksi . . .“

Hänen yksipäisyytensä suututti minua.

Minä awasin pöytäni laatikon ja wedin esiin nootes-kirjani. Mahtipontisella äänellä luin hänelle muutamia loistawimpia kohtia julkii.

„Tuli ja leimaus“, sanoi hän, „se humittaa minua . . . Sinä olet tuossa mestarillisesti ilweillyt minua.“

„Kuwaillut luonnon mukaan“, oikastin minä.

„Mutta liian kirpeillä wäreillä! Kuitentkin olkoon menneeksi: minä kärsin toisuuksia, josta jos runoudenkin puwussa. Lue lisää!“

Minä wilkaisin keltoon.

„Sinä unohdat, ystäwäni, että minä hankin lähtöä. Tuossa isikka tuleekin . . .“

„No annappa mulle tuo juttu; minä takaan, että saat sen iska eheänä takaisin . . .“

„Se ei käy laatuun, suo anteeksi . . .“

„Miks'ei? Eihän toki kreikkalaiset muistelas ole mitään salaisuuksia . . .“

Hätäinen silmäys warmisti mua, ett'ei tuo wisko todella sijältännyt mitään, mikä olis woinut kieltoani oikeuttaa.

„No kyllä minulta“, sanoin sulkiessani pöytää ja antaen hänen käteenä hänen hullutuksensa muistokirjat. „Mutta muista, että kyhäelmäni eiwät olleet aiottuna minäkään lukijan, eikä ainakaan sinun nähtäväksi.“

„Niin, niin, kyllä jo tiedän“, lausui hän maltittomasti; „nyt pidä wain huolta ett'et myöhästy.“

Me astelimme peräkanaa portaita alas. Hän toiwotti minulle myötäistä matkaa, minä pyysin häntä wiemään ystäwällisimmät terweiseni hänen puolisoollen ja kymmenen minuuttia myöhemmin seisoin asemahuoneen piletimyyhynin edessä.

Berlinissä oleskelin aluksi wain kaksi päivää ja rientsin sitten Hampurin ja Schleswig'in kautta Tanskan pääkaupunkiin, jossa minun kuninkaallisessa kirjastossa oli tutkiminen muutamia tarkeitä käsikirjoituksia. Kolmenwiikkoisen rasittawan työn jälkeen, lennähdin pienelle wirtistys-retkelle Ruotsin läheiselle rannikolle, ja palasin sitte Ystad'in ja Swinemund'in

lautta Salfan emäsaupunkiin takaisin, jossa toivoin tapaavani erään kuuluisan wirta-weljen Tarton yliopistosta. Hänen asemestaan tapasin hotellissa kaksi fangen odottamatonta kirjettä. Toinen ilmoitti mulle, että profesori Cornelius sairaudesta oli estynyt saapumasta meidän sowitziin keskustelumme; toinen tuli Rudolfilta ja oli näin kuuluwa:

„Dikeastaan on minulta mieletöntä kirjoittaa sinulle, sillä antaa et kuitenkaan woi ja lopuksi tulet kai pitämään minulle pontewia saarvoja Nemestistä ja Sumalan tuomiosta; mutta ehkäpä kuitenkin, sillä pääasiallisesti olet itse syypää koko wettelöön; eikä minulla ole ketään muuta-kaan, jolle lausuisin mieleni. Anna minulle ainakin hyvä neuwo, ilmoita mulle, miten sinä asian käsität, pidätkö mahdollisena uudestaan rakentaa ranniofsi rauennutta oloani, pitääkö minun anoa wirtakuntien apua saadakseni ilmi hänen olopaikkansa, wai onko parempi wälttää kaikkea skandaaleja ja mukaantua wälttämättömiin, niin hyvin kuin laatuun käypi?”

„Hän on pois! Julia, herttainen, suloinen, ainut armas waimoni on hywästä fanomatta jättänyt minut, ja Sumala yksin tietää, mitä hankkeita hän miettii. Kenties on hän tällä hetkellä, kun näitä riwiliwitä piirtelen, jo kuollut, — ja minä olen hänet murhannut! Waan ei! hän oli fiksi liian jalo, liian ylpeä. . . hän ei olisi suostunut niin pikku-maiseen koston, ja kosto se olisi, hirmuisista rangaistuksista wiasta, jonka ääretön rakkauteni jo aikoja sitten on sowitzannut.

Suomaan, että tuskin kenen kirjoittamaan yhtäkään järjellistä lausetta. Lyhyesti ja kiertelemättä: Julia on lufenut tyhjälmiä! Miten ja mistä hän tuon kowan onnen todistustappaleen löysi, siitä ei minulla ole aawistustakaan. Kun minä järestäpuolisen kello wiiden aikana palasin toimituspöydästä, oli hän kadonnut. Kirjan oli hän pannut työpöydälleni; sen wierestä löysin tuon suljetun kirjelijun, joka aawistutti minulle mitä pahimpia.

Di, minä tunnen hänet! Kun hän kerran on tehnyt päätöksen, joka järjen ja wemollisuuden kannalta näyttää hänestä oikealta, silloin ei mikään häntä järkähtä: rautaisella johdonmukaisuudella käy hän päämaaliansa kohden. Ja kuitenkin täytyy hänen palata takaisin, jos en ole hulluksi tulewa! Nyt wasta tunnen, mitä hänessä olen kadottanut! Hän puuttuu minulta joka hengen-wedolla; minulle tuli kuolema, jos hänet kadottaisin. Rakkahin, paras, kallihin ystäwäni, minä rukoulen sinua, anna minun riwillä parilla tietää, josko sinä uskot tuon olowan häneltä lujaa peruuttamatonta totta. Vielä en saata tuota hirmuista ajatusta ajatella!

Tähän hetkeen asti ei yksikään ihmis-sielu tiedä Julian katoamisesta. Minä woin hätätilassa lewittää jonkun sowliaan walheen. Siis ankarin waiwio. Sumala suokoon, että kaikki vielä käwis hywin. Minä olen kadottanut kaiken elämän halun ja toiwoni. Julian kirjelijun pyyhän saada takaisin.

Rudolf.

Paperilippu, joka tähän kirjeeseen oli liitetty, sisälsi seuraawat lyhykynällä kirjoitetut sanat:

Kaikki, kaikki on häwinnyt, kaikki mullaan murvettu, kaikki tyhjään rauennut! Sinä olet tehnyt minut äärettömän wiheliäiseksi, mutta minä annan sinulle anteeksi. Woi hywin ja elä onnellisena. Sinä et ole koskaan enää näkewä minua. Edittiä en vielä woi waroittaa enkä hänelle asiaa selittää, mutta Sumala ja hänen rakkautensa on häntä suojelewa.

Julia.

Tuo odottamaton ilmoitus saattoi minut aiman riwoksiin. Rudolfin kirje oli maannut hotellissa jo toista wiikkoa; mitä kaikkea olikaan jo saattanut tapahtua tuolla wälillä. Niin eläwänä tuli eteeni muisto nuoren awioparin festinaisesta sulosowusta, Rudolfin onnellisuudesta ja Julian wienosta, perin hywästä olennosta, että eroawaisuus entisyyden ja nykyisyyden wälillä oikein miel-

täni hämmensi! Sen lisäksi tuli vielä epämääräinen ja kuitenkin sängen kiusaava oman syhlisyyden tunne. Se ei tosin ollut minun syyni, jos Rudolf ei tarpeen tarkasti ollut luvon ja salvan takana tallentanut noin komprometteeravaa asiakirjaa, — mutta välillisesti kuitenkin minun selutieteellinen dilettantismini oli loppupäätöksen aiheen antanut. Ja oliko minulla yleensä ollut oikeutta käsittää Rudolfin sanoja niin totisesti ja täys'arvoisesti? Entkö jo kyllin lauan häntä tuntenut, enkö tiennyt, että hän joka suhteessa oli kioittelija? Tosin olin hänen kioittelunsa femmoiseksi esiteltyt, mutta naiset hymärtävät vähemmän femmoisen mahtipuheen salaisuuksia ja loukattu rakkauten on kahta kertaa arempi... Ohyhyesti, epäloogillinen sydämeni lausui minulle katkerimpia soimauksia, vaikka selvä järkeni minut julisti syyttömäksi, ja koska meissä jokapäiväisissä ihmisissä, jotka emme wiraltamme ole tietoisia, epäilemättä mielen kulloinenkin tila on määräävä, niin päätin viipymättä lähteä ja yhdesä Rudolfin kansa tuumistella apukeinoista ja neuvoista, jotka tässä surkeassa tilassa voisivat saattaa toivotuille perille.

Minä kirjoitin hätimmiten Tarttolaiselle Wirkaweljelleni, että haikkeasti surkuttelin hänen pahoin-wointiansa ja nyt toisella Berliinissä käynnilläni, joka tulisi tapahtumaan alussa syyskuuta, toivoin saavani ilon persoonallisesti tutustua häneen. Sitten sähkösanomalla ilmoitin Rudolfille, että hänen kirjeensä kukaan myöhään oli tullut käsiini; että vielä tänä iltana olisin hänen kanssaan laweamasti puhuva.

Tuntia myöhemmin ajaa höyrytin kotiapäin.

Tapasin Rudolfin asemalla. Hänen tilansa oli paljo huonompi kuin luulin. Hänen muuton jäntewä luonnollinen woimansa näytti täydellisesti murtuneen. Waaleana ja raukaistuna ojent

hän minulle kätensä. „Olen hukassa!“ mutisi hän sanomattomalla surullisuudella. Minä koetin häntä lohduttaa, — mutta mitä saattoi hänelle sanoa? Edellä ja ennen kaikkia pyysin häntä tarkasti selittämään minulle, mitä tällä wälin oli tapahtunut, mihinkä toimiin hän oli ryhtynyt, mitä hankkeita hän oli sommitellut. Eipä se, mitä silloin jain kuulla, antanut paljo mitään toivon aihetta. Rudolfin ensi ajatuksena oli ollut Ebit ja parooni; pahaksi onneksi oli kumpikin jätännyt tähän-astisen olinpaikkansa, lähtöksen yhteiselle matkalle Baijerin wuorimaihin. Ei kukaan tietänyt heidän nimi-osoitettaan. Rudolf uskoi salaisuuden eräälle tutullensa korkeanmoiselle poliisimiehelle, joka suurella warowaisuudella toimitti tiedustuksiaan, jopa niin awaralta kuin suinkin, mutta tähän asti ei ollut saanut vähintäkään wihiä.

Kuudentena päivänä Julian katoamisen jälkeen sai Rudolf kirjeen, Brandenburg'in postileima päällä. Se sisälsi waan nämät sanat: „Elä pelkää, että teen mitään tuhoa itselleni. Jos tahdot osoittaa minulle viimeisen ystäwyhden-työn, niin lakaa minua wainottamasta. Sinun yrittäksesi waan rasittawat minua ja jääwät kuitenkin hyödyttömiksi.

Julia”.

Rudolf odotti nyt kuumeentapaisesti kiihtyneellä mielin Weissenburg'in ja hänen puolisoensa palaamista, sillä hän oli wahwasti wakuutettu, ett'ei Julia kerrassaan ollut katkaisut kaikkia hänen sisarensa välisiä suhteita, waan että hän päinwastoin oli antanut tälle wihiä siitä mitä oli tapahtunut sekä aikeistaan tulevaisuuteen katsoen.

Tästä lähin ei hän laininhyönyt yhtäkään Baijerin puolelta tulewaa juna: rautaisella kärsiwäisyydellä seisoi hän warotomapaikallaan. Milloin aikani waan suwaitti, saattelin häntä. Minä tunsin, miten hän päivä päiwältä yhä enemmän kaipasi ystäwällistä lohdutustani; niin pelkäsin, että hän josjakin wuonnan ja epätoiwon puuskaissa saattaisi tehdä jonkun

tuhohyön itselleen. Kymmenen tuskallisen päivän perästä palkittiin vihdoinkin kärsivällisyytemme voitolla. Taaskin terran seisoinme wakarwina ja äänettöminä asemien laiturilla ja tarkastelimme ulos-astuwia, kun Rudolf alkii suonenwedon-tapaisesti sieppasi käsimarteeni ja kuiskausi minulle wärisewällä äänellä:

„No kiitos Luojan! Edit!“

Minusta tuntui ikäänkuin nuo muutama tavuut ja wärsinkin se tukahtunut ääni, jolla ne työntywät ilmi, olisi sieläläntynyt äärettömän sarjan eriskummaista tunteita ja kuoitelmia. Vielä pari kuukautta sitten oli hän, nähdesään tuota kaunistu walfokutrista nainsta, kenties kuiskaellut ihan samoja sanoja — mutta kuinka toisin, kuinka werrattoman toisin äännettynä! Nyt kajahti tämä huudatus ainoastaan kidutetun sydämen tuskaa, ainoastaan sen kadonneen paratiisin kappiota, jota ei suloisinkaan suutelo Eeditin huulilta olisi woinut palkita.

Ne käwimme tulijoita vastaan ja terwehdimme heitä.

„Missä on Julia, minun waimoni?“ kysyi Rudolf wawahtawin huulin.

„Waimosi?“ wastasi Edit pelästyen.

„Kuinka tämä on hymärrettämä?“

„Hän on pois, jopa neljättä wiiikkoa. Epäilemättä tiedätte hänen olopaikastaan?“

Edit waaleni.

„Mitä kuulukaan? Julia pois! Zumalan tähden, mitä onkaan tapahtunut?“

„Ettekö siis todella tiedä mitään...?“

„Emme sanaakaan,“ wakuutti parooni, osoittaen suurinta hämmästystä.

Rudolf ei wastannut mitään. Nopein askelin rienssi hän pois ja katosi asemahuoneen ihmisiwinään.

Hämmästyneet awiopari ahdisteli minua sen seitsemällä kysymyksellä. Minä kerroin, mitä suinkin sopi kertoa. Epäselitykseni sentään ensinkään näyttäneet tyhyttämän Eeditä. Hän pyysi minua seuraamaan häntä kotiin ja siellä tarkemmin kertomaan.

Kotiin tultuaan tapasi hän kirjeen,

jonka Julia samana päivänä, jolloin hän katosi oli pannut postiin. Kirjoitus kuului näin:

„Armahin sisko! Minä jätän puolisoni ijäksi; puolen wuoden kuluttua saat tietoja minusta, kuitenkin ainoastaan sillä ehdolla, että juhlallisesti lupaat minulle, ett'et anna yhtäkään elon merkkiä minusta tulla hänen tiedokseen. Elä kysy, mikä on saattanut minua astumaan tätä odottamatonta askelta: pääasia on se, ett'ei minun enää ole mahdollista hengittää samaa ilmaa kuin hän. Ulkonaisesta tilastani elä saata itsellesti mitään huolta.

Julia.“

Nuori rouwa pyrkähti itsemään.

„Kaiken tähden, mikä teillä on pyhää“, sanoi hän semmoisella kiihkolla, jota en olisi häneltä odottanut, — „mitä on tapahtunut meidän poisja ollesjamme? Tässä mahtaa olla joku hirvumainen erheitys.“

Minä ainoan karttawan wastaufen. Vihdoin erofin sillä lupauksella, että hakisin esin Rudolfin ja pakoittaisin häntä niin tarkkaan tunnukseseen kuin mahdollista.

Sangen murheellisella miel'alalla kipepin portaita ylös ja soitin. Itkeneen näköinen palvelustyttö awasi minulle owen.

„Herra on kipeänä“, sanoi hän. „Hän matala sijallansa ja hourii.“

Minä astuin himmeästi walaistuun huoneeseen, josta korwiini kajahteli epäselviä tuskain ja wimman ääniä.

„Rudolf!“ sanoin minä myötätuntoisasti, „vohkaise mieleksi. Rentiesi kaikki wielä saattaa parantua.“

Hän oikaisi wartsensa suoraksi ja katsoa tuijotti minuun himmeillä silmin. Sitteen pubisti hän, surullisesti nauwahtaen, päätänsä.

„Ei!“ wirkkoi hän katterasti, „se on liian myöhäistä! Hän on pois! Hän on kuollut!“

„Elä toki noin sorru, poikaseni!“ wastasin minä isällisen hywänsuowan äänellä, samalla kuin leppeästi taputtelin häntä

ollapääle. „Minä olin Editin luona. Julia on hänelle luvannut pikapuoliin — ehkä jo muutaman kuukauden kuluksua — antaa kuulunista itsestään“.

Hän hyppäsi molemmin jaloin yhtä haavaa lattialle. Hänen kivullinen uupumuksensa näytti kerrassaan haihtuneen.

„Hän on Editille kirjoittanut? Missä hän on? Tule, rientäkäämme . . . Vielä tänään täytyy minun puhua Editin kansa. Di, tiesinhän sen . . . Editillä on tietoja hänestä! . . .“

Nopeasti heitti hän vaatteet yllensä. Sitten karkasi hän portaita alas, ikäänkuin hänen olisi pitänyt ottaa onni lennosta kiini. Niinostaan waiwalla jaksain häntä seurata.

„Etä heittäy minkään pettelewän toiwon tuuditettawaksi“, sanoin minä warotellen. „Edit ei tiedä enempää kuin sinä ja minä . . .“

„Hän tietää kyllä“, keskeytti hän minua. „Di, minä hawaitsen teidän wehkeenne . . . Te olette kaikki tehneet salaliiton Julian kansa, kurrittaaksenne minua kewytmielisyydestäni! Itkäänkuin ei omatuntoni jo kyllin kurrittaisi minua siitä, että olen ihanaa, niin armasta olentoa loukannut ja solwaisut!“

Minä en wastannut mitään. Äänetöminä astelimme eteenpäin.

Edit otti meitä vastaan, ollen semmoisessa mielenhyrskyksä, jota on mahdoton kuvaila. Pitkä aika kului, ennenkuin kukaan loihe lausumaan mitään.

Rudolf antoi katseensa, arkana ja epäwakaifena haihatella ympäri huonetta, ikäänkuin hän täältä, siaren huoneesta, olisi kadonnutta etsinyt.

„Rudolf“, sanoi wihdoin Edit arasti ja nuhtelewaisesti.

Silloin tuo wäkewä mies waipui polwillensa hänen jalkainsa juureen, itkien äänenä kuten kuumetautia sairastawa lapsi.

„Minä tahdon tunnustaa kaikki!“ huokasi hän sywän epätoiwon wallassa — waan lopettakaa tämä epätietoisuuden tuska! Sinä tiedät, että häntä wailla olen

kujein olento auringon alla. Anna minulle takaisin Juliani, — itä-armaani, jumaloittu Juliani tai kuolema.“

Mieleni oli sywästi liikutettu. Tuoko siis sama mies, joka oli nainut tuon „punaisen noitapiian“ woidaksen häiriintymättä pilalle wietellä hänen siartaan? Tämäkö sama nainen, jonka tähden hän oli luullut saawansa itkiwaltaisesti jalkainsa alle polkea jaloa lempiwää neidon sydäntä? Nyt tuo polwillaan mateli tämän edessä . . ., häwyttömäin halujensa päämäärän oli hän ulkonaisesti saawuttanut, — mutta kuinka ihan toisellaisen siällyksen oli kohtalo tuohon kohtaukseen jalaa sowitellut! Tuolta naitelta, jonka lumoawa loiste kerran oli häntä hurmannut, puyhi hän nyt waan takaisin sitä pientä kalliskalua, jonka awulla hän oli aikonut edellistä walloittaa. Mikä esti häntä nyt hywäksien käyttämästä ebuillista afemaansa? Ditko Edit ehkä wähemmin kaunis nyt kuin emmen? Päinwastoin! Mielen-tyrsky näytti kirkastawan häntä! Kunni loihduttuna katseeni wiipyi tuosla luowassa fuwassa, jossa joka juonne kuwasti suloa ja somuutta . . . Ja Rudolf katsoi wiehättäwää tenhotarta silmiin, muuta tunnetta tuntematta kuin tuskaa armaan Juliansa tähden!

Bahinmoiksi ei tuosta merkillisestä kohtauksesta mitään mainittawaa syntynyt; Rudolf kertoi, Edit waihetellen waaleni ja punastui, parooni pureskeli huuliansa ja pudisti päätään — mutta ei yksikään heistä tiennyt mitä oli tehtävä. Pettyneena viimeisessä toiwossaan, hiipyi Rudolf sieltä pois, iyrkästi ja tympeästi hyljäten kaikki, hymmärtäwäisen ja jalomiehisen lantonsa lohdutus-kokeet, kaikki Editin wafuutukset siitä, että hän oli antanut hänelle anteeksi.

Syys tuli maahan, tuomatta wähiintäkään muutosta asiain tilaan. Nime-töin etsintä-kehutus enimmäin lewinneissä sanomalehdissä, jäi tehottomaksi. Niin-ikään Editin ja hänen puolisonsa ponnistelut näyttiwät wain toteen, miten pa-

kolaisen, hänen viimeisessä ilmoituksessaan, lausumat aiheet olivat täydellä todella lausutut.

Professori Cornelius oli lopullisesti määrännyt syyskuun 28:n päivän meidän tieteellistä yhdyntäämme war-ten. Edellisen päivän ehtoolla läksin matkalle, ensiksi kuitenkin käytyäni onnetoman ystävänäni luona, joka todella oli ilmetyh surkouden elävä kuva. Tapasin hänet työssä, — sillä alitusten kehoitus-teni oli wihdoin onnistunut saada häntä jälleen ryhtymään kirjallisiin toimiin, — mutta kuinka työskenteli hän! Konemaisesti ja ilottomasti hän järjesteli ja arwo- steli, konemaisesti ja ilottomasti ka- jaili hän ainekstansa: warfinaisesta luomisesta ei enää saattanut puhettakaan olla; eipä hänellä ollut tyllin hengen vapautta luomaan edes tuskansa kuvaa.

Tuon ennen niin elon-haluisen ja hilpeän nuoruuteni towerin surullinen koho- talo askaroitti aatettani koko matkan. Tuo kalpea surkastunut muoto, joka niin ala- kuloisella äänellä oli mulle onnellista matkaa toivotellut, wainosi minua itse- pintaisesti ja likitunkewasti, jopa sekaan- tui öllisiin unelmiini. Toisena aamuna heräsin myöhään ja jotenkin ikä- wällä tuulella. Tarttolaisen wirtaweljeni tuloon saakka oli minulla vielä runjaasti neljä tuntia aikaa, ja niinpä päätin läh- teä käwelylle Friedrichshain'in puistoon. En tiedä mikä wei ajatukseni juuri sille suuntaa. Ehtiäpä waan jolm waistomai- nen halu wälttää kaikkia tuttuja naamoja jai tuon etäisen kaupungin-osan ilmesty- mään minulle erittäin miellyttävässä wa- lossa.

Kun käännyn Aleksanterin torille, äk- käsin solakan nais-olennon, joka kewe- in askelin mennä noikkuteli noin kolmekym- mentä askelta edesjani. Sniö säwäyhti minua. Mielestäni tuuntu ikäänkuin jos minusa olis herännyt hämävä muisto, enkä kuitenkaan aawistanut mitä muuta- mia sekuntia myöhemmin sanomattomaksi ihmeekseni sain huomata. Läheijeltä ka- dulta ajaa sujautti tähttä laukkaa neli-

waljakko torin poikki. Nainen hypähti säikähtyen syrjään ja käänsi päänsä: minä tunstin Julia!

Yhden silmänräpäyksen aikaa arwelin, — mutta enpä myöskään sitä kauempaa. Toisella tuofiolla seisoin jo häntä wasta- päätä.

Hän katsella tuijotti minua ikäänkuin jotakin kunnitusta. Sitten walui heh- kuwa puna hänen kaswoilleen. Hänen huulensa wäwähtiwät, ikäänkuin hän olisi tahtonut mutista jotakin loihutlausetta, waan hän ei saanut sanaakaan lausu- tuksi.

„Toko wihdoinin löydämme teidät!“ huusin minä wapisewalla äänellä. „Woi, jos te aawistaisitte, kuinka paljon sydän- kaihoo olette meille saattanut!“

„Todella?“ kysäsi hän katkerasti; „no se on ohi menewä kuten minun murhee- nikin on ohi mennyt. Minä toiwon tei- dän olewan niin kunniallisen, ett'ette mi- nua ilmaise. Sillä te waan pakoittaisitte minua uudesta muuttamaan turwapaik- kaani . . .“

„Julia, mitä puhutte? Saatatteko to- della luulla, — että minä noin pitem- mittä mutkitta laskeisin teidät taas mene- mään! Ei, minä tiedän paremmin, mitä olen onnettomalle ystävälleni welkaa!“

Minun onnistui ainoastaan suurin waiwoin tehdä hänelle selwäksi, että kaik- kien oikeuden ja kohtuuden kästytysten mus- kaan hänen ainakin täytyi kuulla puhet- tani. Hän koetti ehtimiseen temmata itsensä irti, mutta minä pitelin hänen kät- tänsä kiinni niin sydämmellisen lujasti, että se toisellaistissa suhteissa olisi ollut melkein sopimatonta. Me rupesimme wihdoin nostamaan yleistä huomiota, ja näin hän siis ilmeisellä wastahakoisundella suostui seuraamaan minua Friedrichs- hain'iin.

Minä tarjosin hänelle käsiwarteni ja ferooin hänelle nyt koko launopuheliasun- teni kyllä, kuinka suuresti Rudolf oli muuttunut tuosta ylpeyden ja irstauden päivästä asti, kuinka sanomattomasti hän oli kärsinyt hänen sydämensä ainoan lem-

mityn tähden, kuinka hän ilman Julian elähyttävää rakkautta olisi kurjasti riutunut.

Hän ei keskeyttänyt minua yhdeksään minuuttiin. Kun olin lopettanut, pudisti hän surumielisesti hymyellen päätänsä.

„Se on turhaan!“ sanoi hän kaimella äänellä. „Te erehdytte, jos luulette tuomoisten mielen muutosten mitään merkittävää. Saattaa olla, että hän jälestäpäin tuntee katumusta, mutta tämä ei tee olemattomaksi sitä kauhistuttavaa tosiasiaa, joka öin päivin wainoo minua kuin kirous pahantekijää. Renties hän waan sentähden niin elävästi kaipaa minua, että hänen salaiset aikeensa minun poisja-oloni kautta raukeewat tyhjiin. Todella kiusallista, että niin lähellä tarkeitusperäänsä ollen menettää sen välilappaleen, jonka avulla toivoi sen saattawansa.“

Olin neuwotonna. Poikkeimme nyt puiston istutuksiin, syystuulen kellastuttamiin, ja menimme mitään wikkamatta istumaan kviipenkille.

Syysaurinko wälähteli niin lämpimästi maaliskuulla-kaatuneiden haudoille, tai waan pilwetön sini silmäili niin sownollisesti läpi hiljaa kuiskailewien oksien, että tuon muuten niin hempeän naisshydämen jäykkä leppymättömyys, miltei jonaakin epäjärjellisenä epäsointuna, kipeästi kosketti mieltäni. Tosin ylpeä lempiwä sydän oli liiaksi loukattu, woidakseen noin ihan ilman enempiä wälityksiä awautua luottamukselle ja lempyydelle. Ei saanut siis rohkeuteni vielä lannistua; minun täytyi yhä uudelleen wakuuttaa hänelle sitä, mitä hänen arka sielunsa ei rohjennut uskoa.

„Julia“, sanoin minä pitkän wäli-ajan mietiskeltäessäni, „Ebit tietää kaikki. Hän on tunnustanut hänelle, hän on rukoillut tältä anteeksi-antamusta ja apua...“

Julian kaswot punastuivat kokonaan.

„Sitä hän on kawahtawa!“ wastasi hän katterasti.

„Luuletteko minun walhetteleman?“

„Te olette hänen ystäwänsä“, sanoi hän olkapäitänsä nostellen; „missä nyt

wasta juolahti mieleenne antaa minulle tuo hämmästyttävä ilmoitus?“

„Minä tahdoin teitä säästää... Minä ajattelin...“

Nuori rouwa teki torjuwan liikenteen.

„Ei“, wastasi hän surumielisesti. „Minua on kerran petetty ja minä olen siitä wiifastunut. Tuon mestarillisen ilweilyksen jälkeen owat teidän pikku-juonenne tehottomia.“

Kaikki yritykset, uskottaakseni hänelle wakuutusteni wiipittömyyttä, raukesiwat hänen epäluulonsa järkkymättömään itsepiihyteen.

„Uskoka minua“, sanoi hän teeskennellen tyhneyttä, sittenkuin hän, ties' kuinka mones kerta, oli torjunut kaikki hymäikeiset yritykseni, „se ei ole multa mitään lapsellista uppiniskaisuutta, että pysyn lujana päätöksesäni! Minä tunnen warsin hywin, että miehellä, joka on Ebitiä lempinyt, ei saata olla jälellä mitään rakkautta minun kaltaistani olentoa kohtaan! Sanofaa te hänelle, että minä en kummeksi tuota, että minä annan hänelle anteeksi, — mutta palata tuohon sanomattomaan kurjuuteen ja jäti kantaa rinnasani tuskan ja epätoiwon oasta, — se on enemmän kuin mitä woin, se olisi minun tuolemani!“

Hän nousi seisalle.

„Ja niinkö aiotte minut jättää?“ kysyin minä surullisesti. Se ei saata olla teidän täyttä tottanne! Ilmaiskaa minulle edes hiukan olonne ulkonaista muotoa. Teillä ei ole aawistustakaan, kuinka suuresti minua kaimelee huoli teidän onnesta ja onnettomuudesta.“

„Enkö kirjoittanut Ebitille, että kaikki huoli on tarpeetonta? Minä teen työtä, — se tyhdyttäköön teitä! Ja nyt jääkää hywästi. Teidän kunnia-sananne on taikena, että olette waii...“

Hän kääntyi mennäksään. Minä tartuin hänen käteensä. „Julia!“ sanoin minä tuskallisen mieltiikhyön äänellä — „jos koskaan olette rakastanut onnetonta ystäwääni, jos sydämesjänne vielä löytyy kipinäkään jääliä, niin täyttäkää toki

ainoa pyhntöni, viimeinen jonka teistä pyyhän”.

„Ja se olisi?”

„Ilmoittakaa minulle asuntonne. Sal-
litkaa minun huomenna edelläpuolisen käydä
luonanne.”

„Mitä warten?”

„Minä . . . minulla on teille vielä
tärkeitä asioita ilmoitettavana.”

„No puhukaa, minä kuulen teitä.”

„Nyt en — huomenna. Minä tar-
witfen edeltäkäsni walmistusta”.

Sän nyypisti iwallisesti huuliansa.

„No olfoon menneeksi! Yhdestätoista
kahdeentoista olen kotona. Mitäpä hyö-
dyttäisikään, jos kieltäisin? Te kuitenkin
hywäntahtoisessa lititunkewaisundesjanne
seuraisitte minua ja onkisitte siten salai-
suuden ilmi. Minä asun Aleksanterin
torin warrella, Sofiankadun kulmasa . . .”

„Minä kiitän teitä. Ja nyt puhel-
kaamme jostakin muusta. Teidän ei tar-
witse toista kertaa jomata hywäntah-
toista tunkewaisuuttani.”

Me astelimme kotia kohden. Sanas-
telu seisahdelti tuon tuostakin. Minun
hankkeeni waltasivat niin mieltäni, että
wain puolella kormalla kuuntelin hänen
muuten warsin säähyllisiä haastelujansa.

Lähelle Aleksanderin toria ehdittyämme,
erosi hän. Minä riensin wiipymättä jäh-
kölennätin-konttooriin ilmoittamaan Edi-
tille, mitä oli tapahtunut. Minä pyysin
häntä wastajeksi pitämään asiaa salassa
ja, jos mahdollista, vielä tänä iltana
rientämään Berliniin. Kolme tuntia myö-
hemmin oli minulla wastaus. Eeditin il-
moitus kuului: „Dbotakaa minua huo-
men-aamulla puolistymmenen asema-huo-
neella”.

Lopun päiwää elin kuumeentapaisessa
maltittomuudessa. Vielä keskityötä tuon-
nenpuna istuin walweilla, mietiskellen
lähinmän tulewaisuuden mahdollisia sat-
tunmia. Seuraawana päiwänä olin jo
kello kahdeksan määrä-paikallani. Neljä
juna näin tulewan ja menewän, kun
wihdoin tuo toiwottu hetki tuli. Edit
oli waalea ja jurkautunut, mutta toiwon-

iloisella mieli-alalla. Minä saatoin häntä
hotelliin ja kerroin hänelle matkalla la-
weimmalla tarkkuudella, mitä eilijestä asti
oli tapahtunut. Sillä wälin oli kello jo ehti-
nyt puoliwäliin ykstoista. Kiitfoontunutta
nuorta rouwaa oli waika saada nautti-
maan mitään wirtistystä. Kiitkeästi kii-
rehti hän ratkaisewaa filmänwäpähystä kohti.
Jo ennen määrääkää astelimme kiertö-
portaita myöten Julian asuntoon. Dwi
aukeni — ja kaffi sekuntia myöhemmin
seisoiwit sifarukset, sanaakaan sanomatta,
wastakkain ja ääneensä itkien waiwuiwit
he toistensa sylhisiin.

Eeditin sunsta kuuli nyt Julia toista-
miseen samaa, mitä hän ei tahtonut us-
koa minun, synnintekijän epäluulon-alaisen
ystävän lausumana. Me miehet olemme
sentään huonoja puheniekkoja, — kuul-
lesjani Eeditin wietottelewia hywällisyys-
noja, huomasi sen taaskin kerran oikeen
mieltä-masentawasti. Dlinpa tosiaan mi-
näkin tässä parastani koettanut, mutta
kuinka ihan toisin hän osasi maallailta
hyljätyn katumusta ja kaipausta! Kuinka
liikuttawasti hän osasi saarnata nais-sy-
dämen welwollisuudesta, joka waatii an-
teeksi suomaan ja kärsimään! Kuinka wie-
kottelewana soi hänen heleän äänenä su-
losti wärähtelewä säwel!

Kun hän oli lopettanut, oli epäilyksen
kahle kirponut, jälleen-löydetyn huulilta
helähti wieno, sowinnollinen: „kyllä!”

. . . Minä olin niin epäkohtelias, että
palkitsin kunnolliselle Tarton welsjelleni
samaa samalla, se on, jätin hänet odot-
tamaan, kuten hän oli jättänyt minun
odottamaan. „Arwaamatta sattuneiden
esteitten takia” mulla ei meidän 28:ksi
p:ksi aiottu yhdyntämme saattanut par-
haimmankaan tahdon ehdolla tapahtua:
pyysin häntä odottamaan 1:seen p:wään
lokakunta, jolloin minä wälktämättä saa-
puisin Hotel-de-Vomeiin suojaan n:o 43.
Wälkaiakaa käytiin jonkinlaisen deus ex
machina'n ylpeällä itsetunnolla, saattaak-
seni molemmat suojattini kotia. Heidän
selwästi lausuttu tahtonsa oli, että minä,
tuon omituisesti selkkaantuneen seikan sel-

wittäjänä, myöskin omasa persoonasani olisin läsnä näytelmän viimeisessä näytöksessä. Ebit ja parvoni tahtoivat wasta sitten onnitella lanttoansa, kun kaikki asiat olivat kääntyneet wanhalle tutulle ural lensa.

Minä olin valmistannut myrkhyllistä waltawaa kohtaansta näkemään, ja petyin yhtä pahasti kuin profesori Cornelius saadessaan minun estelys-kirjeeni. Wuokumppanit waiwuiwat, ihan kuten ennen sisarukjet, sanaakaan sanomatta toistensa syliin ja pyyhivät kauan sylitysten, kaulatusten, niin että minä, kerrassaan tungettuna tarpeettoman kasselijan sijaan, tein tuon noisssa oloisssa ainoan pätevän päätöksen, että jätin nuo hlen-onnelliset kahden kesken. Wasta seuraawana iltapäiwänä tuliwat he minua katsomaan ja lausuiwat minulle ystähyllin kiitoksia ja ystävyyden wakuutuksia, jotka todella oliwat wirtistawinä balsamina minun tumtelialle sydhämmelleni: sillä tuo onneton,

jos kohta minun shyttäni sattunut, sielutieteellisten muistin panojeni waiikutus oli kuitenkin milt'ei sietämättömällä tawalla rasittanut mieltäni.

Mitä Rudolf kahden viime kuukauden kuluesssa oli kirjoitellut „Hämärät luonnot“ nimiseen romaaniinsa, waelsi armahattamatta tulen omaksi. „Lehden wihanne kaswaa wasta auringon säteissä“, hänen oli tapana sanoa, „mutta nämä lehdet olivat kaswaneet hämärässä“. Uudistuneella rakkaudella käyden kirjaan käsiksi, sai hän seuraawana vuonna tuon kallisarwoisen teoksen walmuiksi: se kuuluu, kuten tuttua on, arwollisimmian joukfoon, mitä uuden-aiwuinen kirjallisuus on ilmi saattanut.

Rudolfia waiwaa aina vielä jonkinlainen mieltymys hullutuksiin: mutta tuosta hlvästelewästä irstaudesta, josta hänen nuoruuden aikaansa oli omituinen, on hän kuitenkin kerrassaan parantunut — ja se on „punaisen Sulian“ ansio.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainon kustannuksella ovat ilmautuneet ja myydään useimmissa maamme kirja-kaupoissa sekä sanotun kirjapainon konttorissa:

- Maria Stuart Skotlannissa.** Kirjoittanut Björnstjerne Björnson. Suomentanut E. Hinta: 2: 50.
- Kristillinen Siveys-oppi.** Oppikirjan koe. Kirjoitt. Aksel Fredr. Granfelt. Kolmannesta ruotsinkielisestä painoksesta suomentanut K. A. H. 1: 25.
- Unkarin maa ja kansa.** Neljäkymmentä matkakirjettä tehnyt Antti Jalava. (Litteenä Unkarin valtakunnan kartta.) 5 m.
- Jäätynellä Syvyydellä.** Dramallinen kertomus 5 kohtauksessa. Kirj. Wilkie Collin. 1 m.
- Suomen Historia.** Kansakouluja varten kirjoittanut Yrjö Koskinen. 1 m.
- Finlands Historia.** För folkskolornas behof utarbetad af Yrjö Koskinen. 1 m.
- Steffen.** Vanhan papintyttären nuoruuden muistelmia. Kirjoittanut Y. L. 1: 50.
- Pääskynen** vuosilta 1871, 1874, 1877, 1878 ja 1879. Vuosik. 2: 50.
- Lehti Myrskyssä.** Kirjoittanut Ouida. Englannin kielestä suomentanut E. 50 p.
- Suomenmaan Tilastollinen Vuosikirja** tehnyt tilastollinen toimisto. Kolmas vuosikerta 1881. Nid. 1: 50.
- Lukemisia Lapsille,** kirj. Z. Topelius. Suomennos. II, III ja IV. à 1 m.
- Kylän Heittiö.** Alkuperäinen unkarilainen kansannäytelmä laulujen ja tanssien kanssa 3:ssa näytöksessä. Kirjoittanut Edvard Tóth. Suomentanut Antti Jalava. 1: 50.
- Missolonghin Kukistus.** Historiallinen novelli, kirj. A. von Tromlitz. 1: 25.
- Cinq-Mars** eli eräs salaliitto Ludvig XIII:n aikana. Kirj. Alfred de Vigny. Ranskan kielestä suomentanut K. Cronstedt. 4 m.
- Margareta.** Näytelmä 1:ssä näytöksessä. Kirjoittanut A. Kivi. 1 m.
- Herätys sanoja eli Raamatun lause** lyhykäisesti selitetty kunakin vuoden päivänä. Kirjoittanut I. F. Lobstein. Suomennos. 3 m.
- Mustalainen.** Alkuperäinen unkarilainen näytelmä 3:ssa näytöksessä soitannon, laulujen ja tanssin kanssa. Kirjoittanut Edvard Szigligeti. Unkarin kielestä suomentanut J. Szinnyi. 1: 50.
- Lalli.** Murhenäytelmä 5:ssä näytöksessä. Kirj. E. F. Jahnsson. 3 m.
- J. V. Snellman'in kirjoituksia.** Suomentanut ja esipuheella varustanut A. Meurman. Ensimmäinen, toinen ja kolmas viikko. à 1: 50.
- Sevillan Parturi** eli turha varovaisuus. Komedia neljässä näytöksessä. Tehnyt Beaumarchais. Franskan kielestä suomentanut K. Cronstedt. (Suomentaja-vainajan kuvalla varustettu.) 1: 50.
- Suomen Historia Nuorisolle.** (Jatkoa „Kertomuksiin Suomen Historiasta“.) Toimittanut J. Krohn. 1 m.
- Lähetysaarnaaajan Tytär.** Kertomus Tsulujen maasta ja Cetevayosta. Kirj. Charles H. Eden. Suomennos. 1: 50.
- Hovin Roosa.** Kirj. Fr. Spielhagen. Saksan kielestä suoment. Aatto S. 1: 50.
- Martti mestari ja hänen kisällinsä.** Kirjoittanut A. Hoffmann. Suomentanut Aatto S. 50 p.
- Rakkauden Narrit.** Kirjoittanut Maurus Jókai. Suomennos. Hinta: 2 m. 50 p.
- Viimeinen Mohikaani.** Kirjoittanut James Fenimore Cooper. Suomennos. Hinta: 2 m.
- Erkki.** Kertonut W. S. Hinta: 25 p.
- Pen-Morse'n lähde.** Kirjoittanut Charles Dickens. Hinta: 25 p.
- Odenvaldin Tammi.** Kirj. Otto Roquette. Suomentanut —i.—n. Hinta: 50 p.
- Gratiana.** Kertomus Harzvuoristosta. E. Vely'n kirj. Suomennos Hinta: 50 p.
- Magnhild.** Kertomus. Kirjoittanut Björnstjerne Björnson. Norjan kielestä suomentanut V. Lagus. Hinta: 1 m.